

Praktiski norādījumi tiesām par izcelsmes valsts informāciju

*EASO Professional Development Series
for members of courts and tribunals*

2018

EASO profesionālās attīstības materiāli ir izstrādāti sadarbībā ar tiesu un tribunālu pārstāvjiem. Cita starpā šie materiāli ir:

- Kvalifikācijas direktīvas (2011/95/ES) 15. panta c) punkts, (2014. gads);
- Vispārīga informācija tiesām un tribunāliem par kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, (2016. gads);
- Pierādījumu un ticamības izvērtējums kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā, (2018. gads);
- Patvēruma procedūras un *neizraidīšanas* princips, (2018. gads);
- Izcelsmes valsts informācija, (2018. gads);
- Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju aizturēšana kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā, (2019. gads);
- Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšana (Uzņemšanas apstākļu Direktīva 2013/33/ES), (2020. gads);
- Izslēgšana: Kvalifikācijas direktīvas (2011/95/ES) 12. un 17. pants, (2020. gads, 2. izdevums);
- Neaizsargātība starptautiskās aizsardzības pieteikumu kontekstā, (2021. gads);
- Starptautiskās aizsardzības izbeigšana, (2021. gads, 2. izdevums)
- Kvalificēšana starptautiskajās aizsardzības saņemšanai, (2022. gads, 2. izdevums).

Profesionālās attīstības sērija ietver juridisko analīzi, norādījumus lektoriem, kuri nodrošina juridisko tālākizglītību, un judikatūras apkopojumus par katru apskatīto tēmu papildus izcelsmes valsts informācijai, kas ietver praktiskus norādījumus tiesām un judikatūras apkopojumu. Visi materiāli ir sagatavoti angļu valodā. Vairāk informācijas par publikācijām, tostarp par tulkojumu dažādās valodās pieejamību skatiet vietnē <https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/courts-and-tribunals>.

Praktiski norādījumi tiesām par izcelsmes valsts informāciju

*EASO profesionālās attīstības sērija
tiesu un tribunālu locekļiem*

2018

Atruna: Kompetentās valsts iestādes nav pārbaudījušas šā tulkojuma kvalitāti. Ja konstatējat, ka tulkojums neatbilst attiecīgajai terminoloģijai valsts līmenī, aicinām sazināties ar *EASO*.

Manuskripts pabeigts 2017. gada decembrī.

Ne Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, ne personas, kas rīkojas *EASO* vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2018

Vāka foto: baldyrgan/Shutterstock.com

Print	ISBN 978-92-9487-423-8	doi:10.2847/965663	BZ-06-17-262-LV-C
PDF	ISBN 978-92-9487-424-5	doi:10.2847/878535	BZ-06-17-262-LV-N

© Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, 2018

Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko Eiropas Patvēruma atbalsta birojam nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Kompetentās valsts iestādes nav pārbaudījušas šā tulkojuma kvalitāti. Ja konstatējat, ka tulkojums neatbilst attiecīgajai terminoloģijai valsts līmenī, aicinām sazināties ar *EUAA*.

Eiropas Patvēruma atbalsta birojs

Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*) ir Eiropas Savienības aģentūra, kurai ir būtiska nozīme Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) konkrētā attīstībā. Tas tika izveidots, lai stiprinātu praktisko sadarbību patvēruma jomā un palīdzētu dalībvalstīm pildīt to Eiropas līmeņa un starptautiskos pienākumus – aizsargāt cilvēkus, kuriem tas nepieciešams.

EASO dibināšanas regulas 6. pantā (*) norādīts, ka birojs izveido un izstrādā apmācības, kas pieejamas visu valstu tiesu un tribunālu locekļiem. Tādēļ *EASO* izmanto akadēmisko iestāžu un citu attiecīgo organizāciju pieredzi un ņem vērā pastāvošo Savienības sadarbību minētajā jomā, pilnībā ievērojot valstu tiesu un tribunālu neatkarību.

Datu sniedzēji

Saturu izstrādāja darba grupa, kuras sastāvā ir šādi tiesu un tribunālu locekļi: *Barbara Simma* (Austrija), *Walter Muls* (Beļģija), *Barbora Zavřelová* (Čehija), *Isabelle Dely* (Francija), *John Stanley* (Īrija), *Anders Bengtsson* (Zviedrija) un *Jeremy Rintoul* (Apvienotā Karaliste).

Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*) viņus uzaicināja izstrādāt šo dokumentu atbilstoši A pielikumā izklāstītajai metodoloģijai. Darba grupas locekļu iesaistīšana notika saskaņā ar shēmu, par kuru vienojās *EASO* un *EASO* tiesu un tribunālu locekļu tīkla dalībnieki, tostarp Starptautiskās bēgļu tiesību tiesnešu asociācijas un Eiropas Administratīvo tiesnešu asociācijas locekļi.

Darba grupa tikās trīs reizes – 2017. gada aprīlī, jūnijā un septembrī – Maltā. No *EASO* tiesu un tribunālu locekļu tīkla dalībniekiem, proti, no *Dr. Martin Sebastian Baer* (Vācija), tiesneses *Ute Blum-Idehen* (Vācija) un *Dr. Martin Scheyli* (Šveice), tika saņemti komentāri par diskusiju projektu. Komentāri tika saņemti arī no *EASO* Konsultatīvā foruma dalībniekiem, proti, Austrijas Izcelsmes valstu un patvēruma pētniecības un dokumentācijas centra, Austrijas Sarkanā Krusta; Dānijas Bēgļu padomes un Šveices Bēgļu padomes. Atbilstoši *EASO* dibināšanas regulai izteikt komentārus par praktisko norādījumu tiesām projektu tika lūgts arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstajam komisāram bēgļu jautājumos, un viņš to pienācīgi izdarīja. Visi šie komentāri tika ņemti vērā. Darba grupas locekļi ir pateicīgi visiem, kas snieguši komentārus, jo tie bija ļoti noderīgi šo norādījumu gala versijas sastādīšanā.

Praktiskie norādījumi tiesām tiks atjaunināti saskaņā ar A pielikumā izklāstīto metodoloģiju.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 439/2010 (2010. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas Patvēruma atbalsta biroju (OV L 132, 29.5.2010., 11. lpp.).

Saīsinājumu saraksts

ACCORD	Austrijas Izcelsmes valstu un patvēruma pētniecības un dokumentācijas centrs, Austrijas Sarkanais Krusts
Bēgļu konvencija	ANO Ģenerālā asambleja, Konvencija par bēgļa statusu, 1951. gada 28. jūlijs, un tās protokols (ANO Ģenerālā asambleja, Protokols par bēgļa statusu, 1967. gada 31. janvāris, Apvienoto Nāciju Organizācija)
CNDA	Francijas Valsts tiesa patvēruma tiesību jautājumos (<i>Cour nationale du droit d'asile</i>)
EASO	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
ECT	Eiropas Cilvēktiesību tiesa
EJTN	Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls
ES	Eiropas Savienība
ES+ valstis	Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice
EST	Eiropas Savienības Tiesa
EUAA	Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra
FRA	Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra
IARLJ	Starptautiskā bēgļu tiesību tiesnešu asociācija
IVI	izcelsmes valsts informācija
KD	Padomes Direktīva 2004/83/EK (2004. gada 29. aprīlis) par minimālajiem standartiem un statusu, lai trešo valstu pilsoņus vai bezvalstniekus atzītu par bēgļiem vai personām, kam kādā citā veidā vajadzīga starptautiska aizsardzība, un par sniegtās aizsardzības apjomu
KD pārstrādāta versija	Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija)
KEPS	Kopēja Eiropas patvēruma sistēma
NVO	nevalstiska organizācija
OFPRA	Francijas Bēgļu un bezvalstnieku aizsardzības birojs (<i>Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides</i>)
PAS	Profesionālās attīstības sērija
PPD pārstrādātā versija	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija)
UNHCR	Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos

Saturs

Eiropas Patvēruma atbalsta birojs	3
Datu sniedzēji	3
Saīsinājumu saraksts	4
Priekšvārds	6
Galvenie jautājumi	7
1. Kas ir izcelsmes valsts informācija?	8
1.1. Definīcija	8
1.2. Izcelsmes valsts informācija kā pierādījums	9
2. Izcelsmes valsts informācijas avoti	11
2.1. Avota definīcija	11
2.2. Valoda	11
2.3. Avotu veidi	12
2.4. Sociālie mediji	13
2.5. Avotu hierarhija	14
2.6. Datubāzes un meklētājprogrammas	15
2.7. Anonīmi avoti	15
3. Izcelsmes valsts informācijas praktiskā izmantošana	17
3.1. Kāpēc ir jāizmanto izcelsmes valsts informācija?	17
3.2. Kur ir vajadzīga izcelsmes valsts informācija?	17
3.3. Izcelsmes valsts informācijas novērtēšana	21
3.4. Brīdinājumi	22
4. Atbilstošu jautājumu uzdošana par izcelsmes valsts informāciju	24
5. Procesuālie jautājumi un informācijas apmaiņa	26
5.1. Pierādījumu standarts	26
5.2. Pierādīšanas pienākums	26
5.3. Pušu procesuālo tiesību vienlīdzība	26
5.4. Atsauces uz izcelsmes valsts informācijas avotiem/to citēšana lēmumos	27
5.5. Tādu avotu izmantošana, kurus nevar atklāt	28
6. Īpaši novērtējumi	29
6.1. Izslēgšanas novērtēšana	29
6.2. Starptautiskās aizsardzības izbeigšanas novērtēšana	29
A pielikums. EASO metodoloģija tiesu un tribunālu locekļu profesionālās attīstības darbībām	31
B pielikums. Rokasgrāmatu saraksts	37
C pielikums. Izvēlētie izcelsmes valsts informācijas avoti	38
D pielikums. Bibliogrāfija	40
E pielikums. Tiesību normas un apsvērumi	41
F pielikums. Judikatūras piemēri	48

Priekšvārds

Dokumenta *Praktiski norādījumi tiesām par izcelsmes valsts informāciju* mērķis ir sniegt dalībvalstu tiesām un tribunāliem noderīgu palīdzību saistībā ar izcelsmes valsts informācijas (IVI) izskatīšanu starptautiskās aizsardzības lietās. Praktiskie norādījumi tiesām palīdz tiesnešiem un lēmumu pieņēmējiem nodrošināt, ka tas, kā viņi izmanto IVI lēmumu pieņemšanā, atbilst vienotajiem kritērijiem attiecībā uz kvalificēšanu starptautiskās aizsardzības saņemšanai, kas noteikti kvalifikācijas direktīvā (KD pārstrādātā versija) ⁽¹⁾, un taisnīguma un efektivitātes prasībām, kas noteiktas pārstrādātajā Patvēruma procedūru direktīvā (PPD pārstrādātā versija) ⁽²⁾. “Viltus ziņu” un “pēcpatiesības faktu” laikos vēl jo svarīgāk ir izstrādāt pareizu metodoloģiju IVI novērtēšanai.

IVI ir būtiska nozīme starptautiskās aizsardzības lēmumu pieņemšanā. Tiesai vai tribunālam, kas izskata starptautiskās aizsardzības lietas, ir vajadzīga uzticama IVI, lai cita starpā izvērtētu:

- objektīvo situāciju pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī;
- vai pieteikuma iesniedzēja apgalvojums ir ticams, ņemot vērā šo objektīvo situāciju;
- pieteikuma iesniedzēja minētos apstākļus, kuru dēļ viņš bija spiests bēgt no savas valsts un meklēt patvērumu;
- valsts normatīvos aktus un to piemērošanu;
- risku atgriešanās gadījumā;
- vai valsts var nodrošināt efektīvu aizsardzību;
- vai pieteikuma iesniedzējs nebūtu pakļauts riskam tajā valsts daļā, uz kuru var pamatoti sagaidīt, ka viņš dosies;
- vai ir pierādījumi, ka persona būtu jāizslēdz no starptautiskās aizsardzības;
- vai ir pierādījumi, ka personai vairs nav vajadzīga starptautiskā aizsardzība.

Tiesu un tribunālu locekļiem ir pieejams ārkārtīgi liels informācijas apjoms. Praktisko norādījumu tiesām mērķis ir sniegt ievadinformāciju par IVI izmantošanu starptautiskās aizsardzības lēmumu pieņemšanā dalībvalstīs, kā arī palīdzēt gan tiem, kam ir maza pieredze tās lietošanā tiesas lēmumu pieņemšanā, gan tiem, kam ir speciālās zināšanas. Tie jālasa kopā ar Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (EASO) papildu dokumentu *Compilation of jurisprudence on country of origin information* (Judikatūras apkopojums par izcelsmes valsts informāciju), ko sagatavojuši Eiropas Savienības Tiesa (EST) un Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT).

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādātā versija) (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādātā versija) (OV L 180, 29.6.2013., 60. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=EN>).

Galvenie jautājumi

Šī dokumenta mērķis ir sniegt IVI pārskatu tiesu un tribunālu locekļiem dalībvalstīs. Tajā mēģināts precizēt šādus galvenos jautājumus.

- **Kas ir IVI?** (1. sadaļa).
- **Kā izmantot IVI?** (3.3. sadaļa).
- **Kad izmantot IVI?** (3. sadaļa).
- **Kā novērtēt IVI avotus?** (2. sadaļa).
- **Kā pētīt IVI?** (4. sadaļa).
- **Kā uzdot efektīvus IVI jautājumus?** (4. sadaļa).
- **Kā atsaukties uz IVI?** (5.4. sadaļa).
- **Kā izvairīties no izplatītākajām kļūdām?** (3.4. sadaļa).
- **Kā rīkoties ar konfidenciāliem/anonīmiem avotiem?** (2.7. sadaļa).
- **Kā nodrošināt taisnīgu tiesvedību, strādājot ar IVI?** (5. sadaļa).
- **Kā izmantot IVI noteiktos scenārijos?** (5.4., 5.5., 6.1. un 6.2. sadaļa).

1. Kas ir izcelsmes valsts informācija?

1.1. Definīcija

Visvienkāršākajā un vispārīgākajā nozīmē IVI apzīmē informāciju par pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valsti ⁽³⁾ vai agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsti, ko izmanto procedūrās, lai noteiktu starptautiskās aizsardzības pieprasījumus ⁽⁴⁾.

Vispusīgāk IVI var definēt šādi: ⁽⁵⁾.

“Izcelsmes valsts informācija (IVI) ir informācija, ko izmanto procedūrās, kurās izvērtē bēgļa statusa vai citu starptautiskās aizsardzības veidu pieprasījumus.

IVI sniedz atbalstu juridiskajiem konsultantiem un personām, kas pieņem lēmumus par starptautisko aizsardzību, kad viņi novērtē:

- cilvēktiesības un drošības situāciju;
- politisko situāciju un tiesisko regulējumu;
- kultūras aspektus un sabiedrības attieksmi;
- humanitāro un ekonomisko situāciju;
- notikumus un incidentus;
- [ģeogrāfiskos jautājumus]”.

“Lai informācijas avotu kvalificētu par IVI, ir būtiski, lai tajā nebūtu ieinteresētības individuālās starptautiskās aizsardzības prasības iznākumā” ⁽⁶⁾.

NB! IVI ir informācija; tās nav vadlīnijas lēmumu pieņemšanai.

Liela daļa no IVI iekļautās informācijas netiek radīta ar nodomu, kas saistīts ar patvēruma noteikšanas procesu. “Praksē IVI nāk no dažādiem avotiem, tostarp no valdības iestādēm, starptautiskām cilvēktiesību iestādēm, vietējām un starptautiskām nevalstiskām organizācijām (NVO), domnīcām, plašsaziņas līdzekļiem, akadēmiskām iestādēm” ⁽⁷⁾ un arvien vairāk – no sociālajiem medijiem.

IVI nav konkrēti definēta Kopējas Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) instrumentos, kaut arī KD pārstrādātās versijas 4. panta 3. punkta a) apakšpunktu, kurā ir minēti “visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti”, varētu uzskatīt par definīciju. Ņemot vērā materiālu daudzveidību, ko var saukt par IVI, būtu ļoti grūti sniegt precīzāku definīciju ⁽⁸⁾.

Svarīga piezīme: **“Terminam “valsts informācija” ir plašāka nozīme, tas attiecas uz informāciju par jebkuru valsti, tostarp, piemēram, tranzītvalstīm ⁽⁹⁾, valstīm, kas ir atbildīgas par pieteikuma izskatīšanu saskaņā ar Dublīnas III regulu, un drošām trešām valstīm” ⁽¹⁰⁾.**

Šos praktiskos norādījumus var izmantot arī valsts informācijas novērtēšanai.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēglu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁴⁾ EASO apmācības modulis – *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 – EN).

⁽⁵⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 12. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁾ Turpat, 12. lpp.

⁽⁷⁾ Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, 2009. gada maijs, 6. lpp. (<http://www.refworld.org/docid/4a3f2ac32.html>).

⁽⁸⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 1.2.5. sadaļa, 16. lpp.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 60. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽¹⁰⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 1.2.5. sadaļa, 16. lpp.

1.2. Izcelsmes valsts informācija kā pierādījums

“No juridiskā viedokļa starptautiskās aizsardzības procedūrās IVI ir pierādījums. Tas, piemēram, atspoguļots Eiropas Savienības tiesību aktos”⁽¹¹⁾. KD pārstrādātās versijas 4. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir norādīta šāda informācija.

1. tabula. Kvalifikācijas direktīvas 4. panta 3. punkta a) apakšpunkts

4. panta 3. punkts. Starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējums jāveic individuāli par katru pieteikuma iesniedzēju un, to darot, jāņem vērā:

- a) visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu; tostarp izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti.

Tāpat arī PPD pārstrādātās versijas 10. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir norādīta šāda informācija.

2. tabula. Patvēruma procedūru direktīvas 10. panta 3. punkta b) apakšpunkts

10. panta 3. punkts. Dalībvalstis nodrošina, ka atbildīgās iestādes lēmumi par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem tiek pieņemti pēc atbilstīgas izskatīšanas. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka:

- b) tiek iegūta precīza un aktualizēta informācija no dažādiem avotiem, piemēram, no EASO un UNHCR, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām par vispārējo situāciju, kas valda pieteikuma iesniedzēju izcelsmes valstīs un, vajadzības gadījumā, valstīs, caur kurām tie ir izbraukuši, un ka šāda informācija ir pieejama darbiniekiem, kas ir atbildīgi par pieteikumu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu.

Lai gan IVI ir **būtisks atbalsts** starptautiskās aizsardzības prasību izskatīšanā, **tā ne vienmēr ir noteicoša**. Tas, cik lielā mērā tā palīdzēs izlemt atsevišķu lietu, būs atkarīgs no dažādiem faktoriem, tostarp no tā, cik lielā mērā personas lieta ir balstīta uz personiskajām īpašībām vai apstākļiem, kas tai ir kopīgi ar citām personām, un no tā, cik lielā mērā šāda informācija ir dokumentēta⁽¹²⁾. Tiklīdz šie personiskie apstākļi ir noteikti un persona tiek atzīta par piederīgu minoritātei vai grupai, piemēram, bēgļiem no Eritrejas vai jezīdiem no Irākas, IVI sniegs būtisku palīdzību, nosakot atgriešanās risku.

Atsevišķos gadījumos IVI nozīme var atšķirties. “Izcelsmes valsts informācija pati par sevi nevar norādīt uz ļaunprātīgas izmantošanas apjomu vai veidiem, no kuriem konkrētā persona var ciest konkrētā kontekstā”⁽¹³⁾. Tāpat kā citu veidu pierādījumi arī IVI, kas attiecas uz konkrētu lietu, ir jāizvērtē, ņemot vērā visus tiesai vai tribunālam iesniegtos materiālus. Dažos gadījumos IVI var būt tiešs pierādījuma spēks attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja ziņoto, bet biežāk izcelsmes valsts informācija palīdzēs novērtēt ziņotā ticamību un ārējo konsekvenci⁽¹⁴⁾ (skatīt 4. sadaļu “Atbilstošu jautājumu uzdošana par izcelsmes valsts informāciju”).

Ir svarīgi norādīt atšķirību starp pierādījumiem un politikas ieteikumiem. Tas ir tāpēc, ka “...politikas ieteikumu dokumenti, piemēram, Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrijas sagatavotie valsts politikas un informatīvie paziņojumi vai UNHCR Atbilstības vadlīnijas, sniedz norādes par konsekvenci lēmumu pieņemšanā patvēruma jomā. Šie dokumenti var ietvert IVI, sniegt skaidrojumu un novērtējumu par

⁽¹¹⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 21. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽¹²⁾ EASO apmācības modulis – *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 – EN).

⁽¹³⁾ Citēts IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, IARLJ/JRTI/UNHCR konference: “The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia”, Seoul, South Korea, 2016. gada 10.–11. jūnijs, 35. lpp., 18. zemteksta piezīme (https://www.iarjl.org/iarlj-documents/general/IARLJ_Guidance_RSD_paper_and_chart.pdf).

⁽¹⁴⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 4.7.3. sadaļa, 124. lpp.

situāciju konkrētā valstī vai par konkrētu tematu” ⁽¹⁵⁾. Dokumentos noteiktajai politikai “nevajadzētu būt daļai no IVI pierādījumiem, un uz to nevajadzētu paļauties, apsverot apstākļus valstī” ⁽¹⁶⁾. To, ka IVI produkti un politikas dokumenti nav viens un tas pats, jāsaprot visām procesā iesaistītajām pusēm, ņemot vērā to autoru un norādīto mērķi.

⁽¹⁵⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 12. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽¹⁶⁾ Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, 2009. gada maijs, 42. lpp. (<http://www.refworld.org/docid/4a3f2ac32.html>).

2. Izcelsmes valsts informācijas avoti

2.1. Avota definīcija

Terminu “avots” izmanto daudzos dažādos veidos. IVI pētnieki izmantos precīzu definīciju un atšķirs primāros un sekundāros avotus. Citi var izmantot plašākas definīcijas. Piemēram: iedomājieties, ka aplūkojat apstākļus Ukrainas cietumos. Eiropas Padome veica izmeklēšanu: apmeklēja cietumus, iegūstot liecības. Pēc tam tā sagatavoja sākotnējo ziņojumu, uz kuru ir sniegtas atsauces dažādos ziņojumos. Pēc tam šos ziņojumus citēja arī citi. Tos visus var nosaukt par avotiem, bet katrs no tiem jānovērtē atšķirīgi ⁽¹⁷⁾.

“IVI apstrādes kontekstā termina “avots” nozīme var atšķirties atkarībā no tā lietošanas apstākļiem: to var izmantot, lai aprakstītu personu vai iestādi, kas sniedz informāciju, vai to var izmantot, lai aprakstītu informācijas produktu, ko sagatavojusi šī persona vai iestāde, vai citi” ⁽¹⁸⁾.

Šajos praktiskajos norādījumos tiks izmantotas dažādas “avota” definīcijas, kā minēts *EASO country of origin information report methodology* (EASO izcelsmes valsts informācijas ziņojuma metodoloģijā) ⁽¹⁹⁾. Definīcijas ir šādas.

- “Avots ir persona vai iestāde, kas veido informāciju.
- *Primārais avots* ir persona vai iestāde, kas cieši vai tieši saistīta ar notikumu, faktu vai lietu (kurai ir nepastarpināti iegūta informācija).
- *Sākotnējais avots* ir persona vai iestāde, kas pirmoreiz dokumentē notikumu, faktu vai lietu. Sākotnējais avots var būt arī primārais avots.
- *Sekundārais avots* ir persona vai iestāde, kas atkārtoti sākotnējā avotā dokumentēto informāciju.
- *Informācijas avoti* ir, piemēram: ziņojumi, rakstītā prese, televīzija, radio, žurnāli, grāmatas, nostājas dokumenti, publicētie statistikas dati, kartes, blogi, tīklošanas vietnes.”

Atcerieties, ka ir svarīgi mēģināt noteikt informācijas primāro avotu.

Būtu jānošķir avoti un **informācija**. **Informācija** ir pamata saturs vai dati, kas savākti, veicot īpašus pētījumus, atveidojot faktus vai detaļas, kas sniedz informāciju par situāciju, personu, notikumu utt.

Informācijas nesējs (vai, kā to dēvē dažas organizācijas, **informācijas avots**) ir nesējs, ar kura starpniecību informācija tiek pārraidīta. Piemēram: ziņojumi, rakstītā prese, televīzija, radio, žurnāli, grāmatas utt. Persona, kas ziņo par to, ko kāds cits tai sacījis, arī ir informācijas nesējs. Datubāzes un internets ir noderīgs veids, kā piekļūt informācijas avotiem, bet paši par sevi tie nav faktiskie informācijas nesēji ⁽²⁰⁾.

2.2. Valoda

Valoda ir svarīgs faktors piekļuvē IVI un tās novērtēšanā: lielākā daļa tiesu un tribunālu locekļu ir atkarīgi no tulkotiem un/vai apkopotiem ziņojumiem par faktiem un notikumiem, jo vai nu izcelsmes valsts valoda nav pieejama, un/vai viņi nerunā valodā, kādā ir sagatavoti galvenie IVI ziņojumi. Vislielākais IVI un šādu ziņojumu skaits ir pieejams angļu valodā ⁽²¹⁾, kā arī franču valodā un citās valodās atkarībā no NVO darba valodām vai valstu IVI nodaļu darba. Šīs nodaļas arī regulāri nodrošina svarīgu ziņojumu tulkojumus vai kopsavilkumus papildu valodās, galvenokārt angļu valodā. EASO kā ES iestāde nodrošina savu galveno ziņojumu tulkojumus citās ES valodās; Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos

⁽¹⁷⁾ Skatīt *VB and another (draft evaders and prison conditions; Ukraine) (CG)* (2017) UKUT 00079 (IAC) (<http://www.bailii.org/uk/cases/UKUT/IAC/2017/79.html>).

⁽¹⁸⁾ European Union (EU), *Common EU guidelines for processing country of origin information (COI)*, 2008. gada aprīlis, 6. lpp., 2.1. sadaļa (<http://www.refworld.org/docid/48493f72.html>).

⁽¹⁹⁾ EASO, *EASO country of origin information report methodology*, 2012. jūlijs, 8. lpp. (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).

⁽²⁰⁾ EASO apmācības modulis – *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 – EN).

⁽²¹⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 29. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

(*UNHCR*) valstu nodaļas dažkārt tulko *UNHCR* vadlīnijas vai politikas dokumentus reģionālo biroju valstu oficiālajās valodās, lai atvieglotu piekļuvi.

2.3. Avotu veidi

Nepieciešamība starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšanā pajauties uz dažādiem IVI avotiem ir skaidri paredzēta PPD pārstrādātās versijas 10. panta 3. punkta b) apakšpunktā.

Atcerieties, ka visiem avotiem ir sava darba kārtība.

Lielāko daļu informācijas, ko izmanto IVI izpētē, iegūst no tālāk norādītajiem avotu veidiem (skatīt C pielikumu par atlasītajiem avotiem) ⁽²²⁾.

Starptautiskās un starpvaldību organizācijas

Šīs organizācijas (piemēram, *UNHCR*, Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome, Eiropas Padome, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopiena) publicē periodiskus ziņojumus, nostājas dokumentus par konkrētām situācijām, īpašo ziņotāju vai cilvēktiesību ekspertu atzinumus, pamatinformāciju un citu informāciju par daudzām izcelsmes valstīm. Dažas ES iestādes (piemēram, Eiropas Parlaments, *EASO*) arī publicē ziņojumus, ziņojumus uz vietas (no Parlamenta delegācijām), vēlēšanu novērotāju ziņojumus un nostājas dokumentus par daudzām izcelsmes valstīm.

Nevalstiskas organizācijas

Dažas starptautiskās NVO publicē ziņojumus un dokumentus par konkrētām situācijām daudzās izcelsmes valstīs (piemēram, *Amnesty International*, *Human Rights Watch*). Citas NVO darbojas valsts vai vietējā līmenī, publicējot ziņojumus par konkrētām situācijām savā valstī (piemēram, Etiopijas Cilvēktiesību padome, Beninas pilsētas *Girls Power Initiative*). Dažas NVO (piemēram, Šveices Bēgļu padome) sniedz atbildes uz jautājumiem un ziņojumus par faktu vākšanas misijām.

Valdības/valsts organizācijas

Dažādas valsts iestādes publicē dažādu IVI produktu veidus par situāciju daudzās izcelsmes valstīs (skatīt D pielikumu). Dažas no šīm iestādēm publicēs apvienotus politikas un IVI materiālus. Jo īpaši dažas iestādes (piemēram, Kanādas Imigrācijas un bēgļu padome) arī sniedz atbildes uz jautājumiem ⁽²³⁾ un faktu vākšanas misiju ziņojumus ⁽²⁴⁾.

Tiesu organizācijas

Dažās dalībvalstīs (piemēram, Francijā) valsts tiesas veic un/vai piedalās faktu vākšanas misijās, kuru rezultātā tiek publicēti ziņojumi ⁽²⁵⁾.

Mediju avoti

Mediju avoti var būt viens no svarīgākajiem avotiem, no kuriem katru dienu var saņemt jaunāko informāciju par situāciju izcelsmes valstīs. Starptautiskie un valsts mediju avoti (piemēram, starptautiskie mediju uzņēmumi *BBC*, *Reuters* vai *Agence France Presse*) bieži publicē ikdienas ziņu informāciju par izcelsmes valstīm, un tie var saturēt daudz noderīgas informācijas par politisko un humanitāro situāciju.

⁽²²⁾ EASO apmācības modulis – *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 – EN).

⁽²³⁾ Skatīt, piemēram, jautājumus, kas pieejami *EASO* IVI portālā (<https://coi.easo.europa.eu/search/results#k=Type=%22Response%20to%20COI%20Query%22>).

⁽²⁴⁾ Skatīt, piemēram, faktu vākšanas misiju ziņojumus, kas pieejami *EASO* IVI portālā (<https://coi.easo.europa.eu>).

⁽²⁵⁾ Skatīt, piemēram, Francijas Bēgļu un bezvalstnieku aizsardzības biroja (*OFPRA*) un Francijas Valsts tiesas patvēruma tiesību jautājumos (*CNDA*) ziņojumus: *OFPRA–CNDA, Rapport de mission en République d’Haïti du 26 mars au 7 avril 2017*, (http://www.cnda.fr/content/download/111393/1122479/version/1/file/HTI_OFPRA_CNDA_09.2017_Rapport%20de%20mission_Haiti.pdf); *OFPRA–CNDA, Rapport de mission en République fédérale du Nigeria du 9 au 21 septembre 2016* (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1612_nig_ffm_sp.pdf).

Likumdošanas un administratīvās iestādes (izcelsmes valstīs)

Tādas iestādes kā izcelsmes valstu parlamenti vai ministrijas izstrādā un publicē valsts normatīvo aktu tekstus, piemēram, kriminālkodeksu vai likumus par pilsonību. Šajā sakarā ir jāatceras, ka KD pārstrādātas versijas 4. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir uzsvērts, ka, izvērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ir jāņem vērā “izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti”.

Akadēmiskie avoti

Universitātes un koledžas sagatavo rakstisku informāciju par savām konkrētajām interešu jomām un pieredzi. Dažās jurisdikcijās var būt iespējams tieši apspriesties ar ekspertiem (personīgi), lai saņemtu atbildes uz konkrētiem jautājumiem par tematiem, kas nav iekļauti to rakstiskajos materiālos.

Specializēti avoti (vai valstij specifiski un tematiski avoti)

Vispārējie ziņojumi var sniegt labu pārskatu par situāciju valstī un sniegt vispārīgu informāciju. Tomēr, ja jums nepieciešamas padziļinātākas zināšanas par konkrētu tematu, jums, iespējams, būs jāizmanto specializētie avoti, jo tie var būt veltīti tematiem, kas citos avotos tiek ignorēti. Specializētiem avotiem parasti ir īpašas tematiskas vai reģionālas pilnvaras (piemēram, Eiropas Romu tiesību centrs: romu situācija Eiropā; Sīrijas Cilvēktiesību komiteja: cilvēktiesību situācija Sīrijā; *Eurasianet*: konkrēts reģions).

Avoti, kas nav balstīti uz IT

Ļoti svarīgi informācijas avoti ir arī avoti, kas nav balstīti uz IT, piemēram, grāmatas, žurnāli un kartes papīra formātā. Piemēram, tie ir ANO kara noziedznieku un noziegumu pret cilvēci saraksti, kas nav pieejami tiešsaistē, bet ir atrodamī bibliotēkās vai citos fiziskos arhīvos. Nevajadzētu aizmirst arī par interviju, konferenču un semināru dokumentiem.

2.4. Sociālie mediji

Jaunzēlandes Valsts pētniecības nodaļa definē sociālos medijus kā “jaunus tehnoloģiskus rīkus, ar kuru palīdzību lietotāji izveido un kopīgo ziņas, saturu un informāciju. Sociālo mediju vietnēs esošo saturu bieži dēvē par lietotāju radītu saturu jeb LRS”⁽²⁶⁾.

Sociālie mediji ļauj arvien lielākam cilvēku skaitam ātri un viegli dokumentēt notikumus un nekavējoties izplatīt šo informāciju visā pasaulē. Pēdējos gados sociālajos medijos pieejamās informācijas apjoms ir pieaudzis⁽²⁷⁾.

Ir svarīgi paturēt prātā, ka sociālie mediji labi kalpo informācijas kopīgošanas un apmaiņas nolūkiem. Šajā ziņā tie var vairāk līdzināties datu bāzēm nekā tradicionālie IVI avoti⁽²⁸⁾.

Sociālie mediji rada būtiskus draudus. Kopumā sociālajiem medijiem nepiemēro tādas pašas regulējuma standartus, kādus piemēro vispārāzītiem informācijas avotiem. Avotu ir grūti novērtēt. Augsta pamanāmība un klātbūtne sociālajos medijos paši par sevi nav kvalitātes kritēriji. Atrastās informācijas novērtēšana bieži vien būs sarežģīta. Platformās pieejamās informācijas precizitāti būs grūti pārbaudīt. Piemēram, portālā *Twitter* ne visi konti tiek pārbaudīti, tāpēc būtu ieteicams atsaukties uz citiem avotiem. Nepārvērtējiet sociālo mediju pievienoto vērtību. Tomēr avotus no sociālajiem medijiem nevajadzētu izslēgt vai noraidīt kā potenciāli vērtīgu informācijas vākšanas līdzekli. Sociālie mediji var būt noderīgi noteiktā kontekstā, piemēram, meklējot informāciju, kas apstiprina demonstrācijas norises vietu un laiku. Sociālie mediji var arī palīdzēt sekot līdzi norisēm konkrētā jautājumā vai valstī⁽²⁹⁾.

⁽²⁶⁾ Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of origin information and social media literature review*, 2013. gada oktobris, 1. lpp. (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origin-information-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).

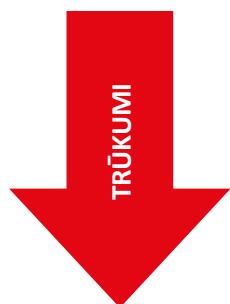
⁽²⁷⁾ EASO apmācības modulis – *What is country of origin information (COI)?* (v. 4.1 – EN).

⁽²⁸⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 141. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽²⁹⁾ Turpat, 141. lpp.

3. tabula. Sociālo mediju avotu priekšrocības un trūkumi ⁽³⁰⁾

- Piedāvā ļoti aktuālu informāciju (piemēram, par norisēm drošības jomā, notiekošajām vēlēšanām). Dažas organizācijas paziņo par jaunām publikācijām sociālajos medijos.
- Atvieglo piekļuvi informācijai, kas nav pieejama citur.
- Nodrošina saskari ar jauniem “regulāriem” avotiem par konkrētiem tematiem vai valstīm.
- Piedāvā vēl vienu veidu, kā atrast ekspertus un sazināties ar viņiem.
- Ērti dalīties informācijā ar kolēģiem un apkopot informāciju.

- Dod savu ieguldījumu informācijas pārslodzē. Informācijas izpēte un filtrēšana var būt laikietilpīga.
- Ļauj izmantot viltotas identitātes.
- Ļauj plaši izplatīt subjektīvu informāciju un viedokļus.
- Tas, ka to saturu veido lietotāji, nozīmē, ka saturs var ātri mainīties.
- Lai platformas varētu izmantot, bieži vien tiek pieprasīts vispirms reģistrēt kontu ar savu identitāti.
- Tajos esošā satura pārbaude var būt sarežģīta.

IVI meklēšanai var noderēt dažādu veidu sociālo mediju platformas: sociālās tīklošanas vietnes (piemēram, *Facebook*, *LinkedIn*, *Instagram*), tīmekļa blogi un mikrobļogi (piemēram, *Twitter*), *wiki* (piemēram, *Wikipedia*), datņu koplietošanas vietnes (piemēram, *YouTube*, *Flickr*) un uz atrašanās vietu balstīti pakalpojumi (piemēram, *Wikimapia*, *Panoramio*). IVI var būt ietverta arī interneta forumos un ziņojumu platformās (piemēram, *Expat Forum*).

Strauji paplašinoties lietotāju radītajam saturam, IVI izpēte ir kļuvusi sarežģītāka pieejamās informācijas apjoma pieauguma dēļ. Sociālo medijus var izmantot, lai izplatītu informāciju, maldinošu informāciju, aicinājumus un propagandu. To var darīt privātpersonas, NVO, valdības un pat teroristu organizācijas. Sociālajiem medijiem nav vajadzīgs starpnieks, kā tradicionālajiem medijiem; tie var tieši nodot liecības un pieredzi, ko sniedz aculiecinieki un cilvēktiesību pārkāpumos cietušie.

Tāpēc informāciju var sniegt nekavējoties un individualizēt tādā veidā, kāds iepriekš nebija iespējams, izmantojot “tradicionālos” IVI avotus. Turklāt atšķirībā no pagātnes, zemās izmaksas tagad ļauj vietējiem medijiem un NVO plaši ziņot. Tomēr sociālo mediju lielā mērā nereglementētā rakstura dēļ ir iespējama ļaunprātīga izmantošana un manipulācijas ⁽³¹⁾.

2.5. Avotu hierarhija

Varētu rasties jautājums, vai viena veida avots ir vērtīgāks nekā cits. Vai pastāv kaut kāda avotu hierarhija? Vai, piemēram, mediju avotiem IVI izpētē ir tāda pati vērtība, kā IVI izpētei ANO avotos? Vai valdības ziņojums ir nozīmīgāks par NVO publicētu dokumentu?

“Šajā kontekstā ir svarīgi uzsvērt, ka vispārējā avotu hierarhija nepastāv. Katra avota lietderība un autoritāte daļēji ir atkarīga no jautājuma, uz kuru ir jāatbild – katrs avots būtu jānovērtē atsevišķi, un secinājumi par avota uzticamību būtu jāizdara tikai pēc rūpīga avota novērtējuma” ⁽³²⁾. Nav iespējams noteikt, ka atsevišķi avoti vienmēr būs uzticamāki vai noderīgāki nekā citi. Attiecībā uz vispārējo situāciju cilvēktiesību jomā noderīgāki var būt daži avoti (piemēram, starptautiskas organizācijas), savukārt informācijai par konkrētiem notikumiem noderīgāki var būt citi avoti (piemēram, vietējās ziņu aģentūras vai eksperti).

⁽³⁰⁾ Pielāgots no ACCORD saraksta. Austrian Red Cross, Austrian Centre for Country of Origin & Asylum Research and Documentation, *Researching country of origin information – Training manual*, 141.–142. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽³¹⁾ Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of Origin Information and Social Media Literature Review*, 2013. gada oktobris 1.–2. lpp. (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origin-information-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).

⁽³²⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 87.–88. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

2.6. Datubāzes un meklētājprogrammas

Datubāzes un meklētājprogrammas pašas par sevi nav avoti.

Avots sniedz informāciju, **datubāze** vai **meklētājprogramma** nodrošina piekļuvi avotiem un ļauj izgūt informāciju no interneta vai izvēlētajiem avotiem.

Datubāze uzrāda informāciju no dažādiem avotiem, piemērojot dažādus atlasē kritērijus. Datubāzu saturs var ietvert saišu sarakstus, sākotnējos ziņojumus vai tikai kopsavilkumus. Datubāzes ir ļoti noderīgas izpētei, jo tās nodrošina dažādu avotu apkopojumus un informāciju par valstīm un/vai tematiem. Lai pārbaudītu, novērtētu un apstiprinātu materiālu, jums būs jāatsaucas uz primāro avotu. Datubāzē iekļautā informācija ir atlasīta. Datubāzes piemērs ir *Ecoi.net*, ko pārvalda *ACCORD*. *Ecoi.net* satur plašu ziņojumu kolekciju par situāciju izcelsmes valstīs, politikas dokumentus, nostājas un dokumentus, kas saistīti ar starptautisko un valsts tiesisko regulējumu. Līdzīgu pieeju izmanto *Refworld*, ko pārvalda *UNHCR*, lai IVI, judikatūru bēgļu jautājumos un tiesību aktus bēgļu jomā darītu pieejamus visām personām, kas iesaistītas lēmumu pieņemšanā par patvēruma pieteikumiem. *EASO* IVI portālā ir iekļauti IVI produkti no valstu IVI nodaļām un *EASO* publikācijas.

Meklētājprogrammas – sistēmas vai programmas, kas paredzētas tīmeklī pieejamās informācijas meklēšanai un izgūšanai – parasti balstās uz vairāku HTML dokumentu indeksu, tāpēc meklējamo(-os) dokumentu(-s) atrast ir viegli. Meklētājprogrammu piemēri ir *Google* un *Yahoo*.

Interneta arhīvs – pazīstams arī kā *Wayback Machine* ⁽³³⁾, ļauj lietotājam meklēt tīmekļa vietnes vai lapas, kas varētu būt pazudušas. Tas ir lietderīgi, jo, lai gan lēmumos ir dotas atsauces uz IVI tīmekļa vietnē un norādīts piekļuves datums, kas ir laba prakse, aptuveni 20 % tīmekļa saišu pēc diviem gadiem vairs nedarbojas. Tas varētu būt saistīts ar ziņojuma arhivēšanu.

Mediju arhīvi apkopo informāciju, kas izveidota no dažādiem mediju avotiem, un dara to viegli pieejamu. Tādu mediju arhīvu piemēri ir *WNC*, *BBC Monitoring*, *LexisNexis*, *Factiva* un *allAfrica.com*. Tie var būt vērtīgs instruments, bet ir arī diezgan dārgi, jo, lai veiktu meklēšanu to tīmekļa vietnēs, bieži vien nepieciešams abonements.

2.7. Anonīmi avoti

Informācijas avoti parasti nevar būt anonīmi, tos vajadzētu nosaukt. Tomēr dažos gadījumos var nebūt iespējams nosaukt primāro avotu, neapdraudot personas drošību; piemēram, ja autors, kurš tieši sazinājās ar primāro avotu, publicē par viņu ziņas ⁽³⁴⁾.

ECT sniedza norādījumus lietā *Sufi un Elmi* ⁽³⁵⁾ (Somālijā) par “svaru, kas jāpiešķir valstu ziņojumiem, kuri galvenokārt balstās uz anonīmu avotu sniegtu informāciju”.

⁽³³⁾ Skatiet *Internet Archive – Wayback Machine* (<https://archive.org/web>).

⁽³⁴⁾ EASO, *Country of origin information report methodology*, July 2012, 8. lpp. (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).

⁽³⁵⁾ ECT 2011. gada 28. jūnija spriedums, *Sufi un Elmi pret Apvienoto Karalisti*, pieteikums Nr. 8319/07 un 11449/07, 219. punkts, 233. punkts (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-105434>).

4. tabula. ECT – *Sufi un* (Somālija)

Teksts (233. punkts): “.. ja ziņojums pilnībā palaujas uz avotu sniegto informāciju, šo avotu autoritāte un reputācija, kā arī to klātbūtne attiecīgajā jomā ir būtiski faktori, lai Tiesa varētu novērtēt to pierādījumu nozīmi.

Tiesa atzīst, ka gadījumos, kad pastāv pamatotas bažas par drošību, avoti var vēlēties palikt anonīmi. Tomēr, ja nebūs informācijas par avotu darbību raksturu attiecīgajā jomā, Tiesai būs praktiski neiespējams novērtēt to ticamību. Līdz ar to Tiesas izmantotā pieeja būs atkarīga no avotu secinājumu saskaņotības ar pārējo pieejamo informāciju.

Ja avotu secinājumi saskan ar citu valstu informāciju, to pierādījumiem var būt apstiprinošs svars. Tomēr, apsverot ziņojumus no anonīmiem avotiem, kas nav saderīgi ar pārējo tai iesniegto informāciju, Tiesa parasti ievēros piesardzību.”

3. Izcelsmes valsts informācijas praktiskā izmantošana

5. tabula. IVI praktiska izmantošana

IVI ir būtiska, lai atbildīgas iestādes pienācīgi izskatītu starptautiskās aizsardzības pieteikumus un **izpildītu tiesu un tribunālu uzdevumus.**

Lai novērtētu pierādījumus, tiesām un tribunāliem, kas izskata faktus un tiesību jautājumus, būs vajadzīga IVI. Tiesām un tribunāliem, kas izskata tikai **tiesību jautājumus**, būs svarīgi apsvērt, vai atbildīgā iestāde vai tiesa IVI izmantošanā un novērtēšanā ir piemērojusi **atbilstošus kritērijus.**

Turklāt IVI ir vajadzīga abos to novērtējuma posmos:

- vispirms pieteikuma iesniedzēja pagātnes un pašreizējo apstākļu konstatēšana;
- pēc tam riska novērtējums.

3.1. Kāpēc ir jāizmanto izcelsmes valsts informācija?

Tiesas vai tribunāla locekļiem, kas izvērtē pierādījumus, lai konstatētu faktus, ir jānodrošina KEPS instrumentos, tostarp attiecīgā gadījumā KD pārstrādātās versijas 4. pantā minēto juridisko kritēriju piemērošana. Tas attiecas arī uz IVI, un tiesai vai tribunālam parasti būtu jāievēro PPD pārstrādātās versijas 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā ⁽³⁶⁾ noteiktās procesuālās pamatprasības, lai nodrošinātu, ka “ieteikumi tiek izskatīti un lēmumi tiek pieņemti individuāli, objektīvi un taisnīgi” ⁽³⁷⁾. Pretējā gadījumā tiesiskās aizsardzības līdzeklis var nebūt efektīvs.

KD pārstrādātās versijas 4. pants nosaka, ka ir jāpārbauda prasības sastāvdaļas. Tas attiecas uz “faktu un apstākļu novērtēšanu”. Saskaņā ar EST spriedumu lietā C-277/11 *M.M. pret Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General* ⁽³⁸⁾, šāda “novērtēšana” notiek divos atsevišķos posmos:

1. tādu faktisko apstākļu konstatēšana, kuri var būt pierādījumi, kas pamato pieteikumu; un
2. faktu juridiskais vērtējums, kas ietver lēmumu par to, vai (ņemot vērā konkrētās lietas faktus) ir izpildīti pamatnosacījumi starptautiskās aizsardzības piešķiršanai.

3.2. Kur ir vajadzīga izcelsmes valsts informācija?

IVI ir vajadzīga vai noderīga dažādos kontekstos, novērtējot starptautisko aizsardzību. Tā palīdz lēmumu pieņēmējam iepazīt **vispārējo politisko un/vai sociālekonomisko situāciju** izcelsmes valstī un/vai **nesenos notikumus konflikta zonās**. Piemērus skatīt šajā tabulā.

⁽³⁶⁾Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 69. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽³⁷⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 4.7.3. sadaļa, 120. lpp.

⁽³⁸⁾ EST 2012. gada 22. novembra spriedums M. lietā C-277/11, EU:C:2012:744, 64. punkts (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?sessionid=9e-a7d2dc30d6f3e160b1850a4c8098eb8a388440fb52.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyMahf0?text=&docid=130241&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&oc-c=first&part=1&cid=7920>).

6. tabula. Iepazīšanās ar situāciju valstī

Pārzina vispārējo politisko un/vai sociālekonomisko situāciju un/vai nesenos notikumus konflikta zonās.	• Vispārīgas zināšanas par Sīrijas karā iesaistītajiem dalībniekiem palīdz ātri izprast jautājumus, kas, iespējams, rodas saistībā ar pieteikumu iesniedzējiem no dažādām izcelsmes vietām valstī.
	• Apgalvojumi par korupciju saistībā ar prezidenta vēlēšanām Somālijā 2017. gada pavasarī negatīvi ietekmē ziņojumus par valsts kontroles un struktūras palielināšanu un valsts dalībnieku efektīvas aizsardzības novērtējumu.
	• Dažādu palestīniešu kategoriju no reģiona dokumentācija un situācija, kā arī viņu juridiskais statuss Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un darba aģentūrā Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (UNRWA) palīdz <i>prima facie</i> novērtēt viņu apgalvojumus.

Protams, individuālie apgalvojumi vienmēr ir jāizvērtē pēc būtības, ņemot vērā to konkrēto būtību; vispārīgas zināšanas atvieglo tikai sākotnējo novērtēšanu.

IVI **palīdz novērtēt** pieteikuma iesniedzēja sniegtās informācijas **uzticamību un/vai ticamību** ⁽³⁹⁾. Piemērus skatīt šajā tabulā.

7. tabula. Palīdzība uzticamības un ticamības novērtēšanā

Palīdz novērtēt pieteikuma iesniedzēja informācijas uzticamību un/vai ticamību	• IVI palīdz lēmumu pieņēmējam ņemt vērā pieteikuma iesniedzēja sniegto informāciju par viņa bailēm no vajāšanas.
	• IVI ļauj lēmumu pieņēmējiem noskaidrot, vai pieteikuma iesniedzēja sniegtā informācija par procedūru, praksi vai aizsardzības trūkumu ir dokumentēta IVI, tādējādi arī palīdzot pieteikuma iesniedzējam pamatot savu sniegto informāciju.
	• Pieteikuma iesniedzēji ļoti bieži nonāk situācijā, kad viņiem ir uzticami jāparāda bailes no vajāšanas lēmumu pieņēmējam bez piekļuves pierādījumiem vai citiem neatkarīgiem līdzekļiem, lai pamatotu savu stāstu. IVI, kas atspoguļo situāciju vai praksi, kura pamato pieteikuma iesniedzēja stāstu, palīdz lēmuma pieņēmējam novērtēt pieteikuma iesniedzēja uzticamību un teiktā ticamību.

IVI var arī palīdzēt **novērtēt konkrētu atsevišķu stāstu**, sniedzot, piemēram, turpmāk minēto informāciju.

⁽³⁹⁾ Detalizētu analīzi par svarīgiem jautājumiem saistībā ar uzticamību un/vai ticamību skatīt EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, Part 4: Specific principles and standards applicable to evidence and credibility assessment.

8. tabula. Konkrēta atsevišķa stāsta novērtēšana

Konkrēts atsevišķs stāsts	Informācija par to, kā Nigērijas sievietes tiek iesaistītas cilvēku tirdzniecības organizācijās (piemēram, iesaistītās puses, piespiešanas veidi, “juju” reliģija, ģimenes locekļu loma).
	Informācija par to, kā notiek vervēšana milicijā un kas parasti ir piespiedu vervēšanas upuri.
	Informācija par to, kā un kad konkrētā valstī vai apgabalā tiek praktizēta sieviešu dzimumorgānu kropļošana, un par to, ko kopiena domā par šo praksi.
	Ziņojumi par opozīcijas dalībnieku sodīšanas veidiem.
	Informācija par ģimenes locekļu lomu nemiernieku atbalstīšanā Čečenijā, kā arī Kadirova režīma sodīšanas stratēģijā.
	Informācija par konkrētu etnisko vai reliģisko minoritāšu diskrimināciju.

IVI ir svarīgs veids, kā novērtēt vajāšanas vai būtiska kaitējuma risku, atgriežoties pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī. Tā var palīdzēt novērtēt, piemēram, tālāk minēto.

9. tabula. Atgriešanās risku novērtēšana

Vajāšanas vai būtiska kaitējuma risks, atgriežoties pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī	Tiesību normas un faktiskā kriminālvajāšanas piemērošana lesbietēm, gejiem, biseksuāļiem, transpersonām, interseksuāļiem un neizlēmušām personām.
	Tiesību normas un nāvēssoda faktiskā piemērošana, moratorija vai citu prakšu esamība.
	Situācijas, kas rodas saskaņā ar KD pārstrādātās versijas 15. panta b) punktu, piemēram, apstākļi cietumos.
	Informācija par (pilsoņu) karu un tā sekām civiliedzīvotājiem.

Ja stāsts par iepriekšējo vajāšanu ir atzīts par ticamu, lai varētu izvērtēt jautājumu par bēgļa statusa piešķiršanu, ir nepieciešama informācija par situācijas maiņu, kuras dēļ atkārtota vajāšana būtu maz ticama (skat. KD pārstrādātās versijas 4. panta 4. punktu). Šāda informācija varētu attiekties, piemēram, uz tālāk minēto.

10. tabula. Ņemot vērā iepriekšēju vajāšanu, kas tiek uzskatīta par ticamu, atkārtotas vajāšanas izvērtēšana, lemjot par bēgļa statusa piešķiršanu

Ja stāsts par iepriekšēju vajāšanu ir atzīts par ticamu, lai varētu izvērtēt jautājumu par bēgļa statusa piešķiršanu, ir nepieciešama informācija par situācijas maiņu, kuras dēļ atkārtota vajāšana būtu maz ticama	• Kontroles situācija Mogadīšo, Somālijā.
	• Kontroles situācija Sīrijā pilsoņu kara laikā.
	• Kontroles situācija Centrālāfrikas Republikā.

IVI var palīdzēt izprast citus faktorus, kas varētu radīt risku, atgriežoties (izņemot tos, kas sākotnēji mudināja personu atstāt valsti). Šādi jautājumi varētu attiekties, piemēram, uz tālāk minēto.

11. tabula. Izpratne par faktoriem, kas varētu radīt risku, atgriežoties ⁽⁴⁰⁾ ⁽⁴¹⁾

Izpratne par faktoriem, kas varētu radīt risku, atgriežoties (izņemot tos, kas sākotnēji mudināja personu atstāt valsti)	• Nelikumīga izbraukšana no Uzbekistānas, atgriežoties var novest līdz nesamērīgam sodam (ECT 2012. gada 18. decembra spriedums <i>F.N. un citi pret Zviedriju</i> , pieteikums Nr. 28774/09).
	• Vai, ja lieta saistīta ar aktīvām opozīcijas darbībām pret izcelsmes valsts valdību, kas veiktas uzņēmējvalstī.

IVI ir arī vajadzīga, lai izvērtētu iekšējās aizsardzības alternatīvu ⁽⁴²⁾, sniedzot skaidrojumus tostarp par šādiem jautājumiem.

12. tabula. Iekšējās aizsardzības alternatīvas izvērtēšana

Izvērtēt iekšējās aizsardzības alternatīvu	• Drošības spēku klātbūtne.
	• Ceļošanas maršrutu pieejamība un drošība (piemēram, no Kabulas uz Kandahāru, Afganistānā).
	• Dzīves apstākļi Kabulā.
	• Valsts iekšienē pārvietoto personu stāvoklis Kurdistānas reģionālās valdības teritorijā Irākā.
	• Kāda veida cilvēki bēg no <i>Boko Haram</i> Nigērijā un kaimiņvalstīs.

⁽⁴⁰⁾Šajā kontekstā skatīt, piemēram, ECT 2012. gada 18. decembra spriedumu *F.N. un citi pret Zviedriju*, pieteikums Nr. 28774/09 (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-115396>).

⁽⁴¹⁾Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 14. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁴²⁾Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 15. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

3.3. Izcelsmes valsts informācijas novērtēšana

Tā kā tiesu un tribunālu locekļiem, izvērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ir jāizmanto IVI, viņiem ir jāspēj novērtēt, cik lielā mērā var paļauties uz IVI materiāliem. Tas ir svarīgi, ja informācijas ir pārāk daudz un tā, iespējams, ir pretrunīga.

Pirms lietas izlemšanas tiesu un tribunālu locekļiem ir jānovērtē IVI pētnieku vai pušu nodrošinātā IVI. Tiesu kontrolsaraksti var palīdzēt veikt pienācīgu novērtējumu ⁽⁴³⁾.

Novērtējot nozīmi, kāda jāpiešķir IVI, ECT savā judikatūrā ⁽⁴⁴⁾ ir atkārtoti uzsvērusi, ka jāņem vērā šāda materiāla avots, it īpaši tā neatkarība, uzticamība un objektivitāte. Attiecībā uz ziņojumiem būtiski apsvērumi ir autora autoritāte un reputācija, ziņojumu sagatavošanai veikto izmeklēšanu nopietnība, secinājumu konsekvence un apstiprinājums citos avotos.

Saistībā ar šiem praktiskajiem norādījumiem informācijas novērtēšanai var noderēt šādi precīzi jautājumi. Tie var palīdzēt izlemt, cik lielu nozīmi piešķirt konkrētai IVI.

13. tabula. IVI jautājumi

IVI jautājumi	1. Vai avots ir neatkarīgs?
	2. Vai avots ir uzticams?
	3. Vai avots ir objektīvs?
	4. Kāda ir autora reputācija?
	5. Vai metodoloģija ir pareiza?
	6. Vai secinājumi ir konsekventi?
	7. Vai apstiprināšanai tiek izmantoti citi avoti?
	8. Vai IVI ir atbilstoša un adekvāta?
	9. Vai IVI atbilst pašreizējai situācijai un/vai pagaidām ir atbilstoša?

Detalizētāku analīzi skatīt *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis* ⁽⁴⁵⁾. Plašāku informāciju par to, kā šie jautājumi tiek izmantoti valstu judikatūrā, skatīt F pielikumā: Francijas un Apvienotās Karalistes tiesas ļoti detalizēti izklāstīja pieeju IVI. Piemēram, Augstākais tribunāls Apvienotajā Karalistē izdod “valsts norādījumu” spriedumus.

Uzticamas IVI pienācīga izpēte ir sarežģīta, jutīga, un tai nepieciešama apmācība un pieredze. Noderīgas ir attiecīgo valstu un/vai reģionu zināšanas un, vēlams, oriģinālvalodas prasmes. Tas būtu jāpatur prātā tiesu un tribunālu locekļiem, kas veic savu IVI izpēti.

⁽⁴³⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 130. lpp.

⁽⁴⁴⁾ ECT, *Saadi pret Itāliju*, Nr. 37201/06 (fn. 175, 143. punkts (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-85276>)); ECT, *NA pret Apvienoto Karalisti*, Nr. 25904/07, fn. 175, 120. punkts (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-87458>); ECT 2011. gada 28. jūnija spriedums, *Sufi un Elmi pret Apvienoto Karalisti*, pieteikumi Nr. 8319/07 un 11449/07, 230. punkts (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-105434>); ECT, *JK un citi pret Zviedriju*, op. cit., fn. 90, 88. punkts (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-165442>).

⁽⁴⁵⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*.

3.4. Brīdinājumi

Atgriešanās riska noteikšana ir tiesu un tribunālu locekļu ziņā: **IVI ir līdzeklis, kas palīdz to nodrošināt.**

Uzticamai IVI ir savas robežas ⁽⁴⁶⁾. Parasti ir grūti vai pat gandrīz neiespējami vākt informāciju par personas apstākļiem izcelsmes valstīs. Ir svarīgi norādīt, ka personas datus un datus, kas izcelsmes valstu iestādēm ļauj identificēt pieteikuma iesniedzēju, nedrīkst nosūtīt šādām iestādēm (skatīt arī 4. sadaļu).

Atkarībā no izcelsmes valsts, piemēram, var būt grūti pārbaudīt, vai kāda persona konkrētā dienā tika arestēta vai pieprasīja dokumentus vietējā iestādē.

Varētu būt nepieciešams rīkoties piesardzīgi, novērtējot, vai pierādījumi no daudziem avotiem **faktiski iegūti tikai no viena avota**. Var gadīties, ka vairāki tematiskie vai gada ziņojumi faktiski balstās uz vienu kopīgu avotu. To sauc par “manipulēšanu”: informācija tiek citēta atšķirīgi vairākos avotos, bet faktiski ir atsauce uz vienu sākotnējo avotu vai informāciju ⁽⁴⁷⁾.

Izpētes iespējas izcelsmes valstī ir arī ierobežotas. “Uzticības personas”, ko nodarbina diplomātiskās pārstāvniecības vai vēstniecības izcelsmes valstīs, dažos gadījumos var palīdzēt vākt informāciju vai pārbaudīt pieteikuma iesniedzēja stāstu. Viņu ziņojumi tiesvedībā tiek uzskatīti par pierādījumiem. Tomēr šādas personas un viņu metodes parasti nevar uzraudzīt. Novērtējot šādu informāciju, ir jāņem vērā informācijas vākšanas unikālā situācija un pārbaudes neiespējamība. Turklāt, sadarbojoties ar “uzticības personu” izcelsmes valstī, ir jāpatur prātā arī prasība saglabāt pieteikuma iesniedzēja identitātes konfidencialitāti, lai aizsargātu viņu un viņa ģimenes locekļus.

Lai gan **sociālie mediji**, līdzbiedru mediji, pilsoniskā žurnālistika, blogi u. c. var palīdzēt sniegt papildu informāciju un personīgos stāstus par notikumiem, novērtējot informāciju un iekļaujot to plašākā kontekstā, ir jāņem vērā iesaistīto avotu uzraudzības trūkums (skatīt 2.3. sadaļu).

Ir svarīgi nodrošināt pilnīgu pārskatu par esošajiem un pieejamajiem avotiem un ziņojumiem/informāciju, lai varētu veikt neatkarīgu un objektīvu informācijas novērtējumu ⁽⁴⁸⁾. Šī iemesla dēļ nepārtrauciet IVI izpēti vai novērtēšanu vienkārši tādēļ, ka tika atrasta informācija, kas pamato konkrētu viedokli.

Tādās valstīs kā Afganistāna vai Irāna internetā ir pieejams liels daudzums materiālu no daudziem avotiem. Šādos apstākļos ir ļoti iespējama informācijas pārslodze. Palīdzību var sniegt iepriekš uzskaitīto IVI jautājumu kritēriji, lai sašaurinātu attiecīgo informāciju.

Tas, ka ziņojumi par noteiktiem stāstiem nav pieejami, ne vienmēr nozīmē, ka šīs situācijas/notikumi nenotika. Piemēram, var nebūt liecinieku, var būt represīvs režīms plašsaziņas līdzekļiem konkrētā valstī, nemiera un haosa periods, kultūras tabu vai neziņošana ārvalstīs. Šādi jautājumi ir jāņem vērā, jo tie var ierobežot vai aizkavēt ziņošanu. Tāpat arī faktu vākšanas grupas, iespējams, nav apmeklējušas konkrētas teritorijas resursu trūkuma vai laika trūkuma dēļ, vai drošības apsvērumu dēļ, vai tāpēc, ka sasniegt kādu teritoriju nebija iespējams. Piemēram, Spīdzināšanas novēršanas komitejas pārbaudes grupas, veicot periodisku apsekojumu, neapmeklē visas aizturēšanas vietas valstī.

Sargieties no neuzticamiem tulkojumiem un gadījumiem, kad lēmumu pieņēmis strādā valodā, kurā ir pieejams ierobežots IVI daudzums. Šādi ierobežojumi būtu jāpatur prātā, novērtējot IVI. Ņemot vērā ar valodu saistītu piekļuves ierobežojumu dažādiem avotiem, varētu būt ierobežota arī spēja zināmā mērā kontrolēt avotu izmantošanu un prasība apstiprināt svarīgu informāciju ar vairākiem dažādiem avotiem ⁽⁴⁹⁾.

Nav vienota standarta attiecībā uz pārrakstīšanu no vienas rakstības uz otru, tāpēc bieži vien var būt dažādas rakstības.

⁽⁴⁶⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 2.1.3. sadaļa. “Accuracy and currency”, 34. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁴⁷⁾ Skatīt European Union, *Common EU guidelines for processing country of origin information (COI)*, 2008. gada aprīlis (<http://www.refworld.org/docid/48493f72.html>).

⁽⁴⁸⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 4.3.2. sadaļa, 76. lpp.

⁽⁴⁹⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 2.1.3. sadaļa. “Accuracy and currency”, 34. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

Mohammad

محمد

Angļu valodā var rakstīt vairākos dažādos veidos, piemēram:

Mohammad

Mohamed

Mohammed

Tas pats attiecas uz:

vietām;

vārdiem;

organizācijām.

Neizdariet uzreiz secinājumus, ja ir neatbilstība.

Atšķiras arī kalendāri, piemēram, Gregora kalendāra 2000. gada 1. janvāris islāma kalendārā būtu 1420. gada 24. ramadāns, persiešu kalendārā – 1378. gada 11. dejs, afgāņu kalendārā – 1378. gada 11. dalva un Etiopu kalendārā – 1992. gada 22. tahsāss. Dažādu kalendāru izmantošana var ietekmēt pieteikuma iesniedzēja stāsta datuma novērtējumu.

Ņemiet vērā, ka **daudzām iestādēm, nosaukumiem un hierarhijām** nav tiešu tulkojumu un dažādos avotos tas var būt atšķirīgs, tomēr ir domāta viena un tā pati iestāde vai nosaukums. Tas bieži var būt tāpēc, ka iestāde ir unikāla konkrētai valstij un tai var nebūt ekvivalenta citur. Piemēram, tāda ir *hukou* reģistrācijas sistēma Ķīnā, *hawala* banku sistēma dažās musulmaņu sabiedrībās un militārās dienesta pakāpes dažādās valstīs.

4. Atbilstošu jautājumu uzdošana par izcelsmes valsts informāciju

Patvēruma pieteikums vienmēr rada noteiktus jautājumus. IVI var palīdzēt atbildēt uz šiem jautājumiem. Galvenajās rokasgrāmatās par šo tēmu var atrast šādus principus ⁽⁵⁰⁾.

IVI izpētei būtisku jautājumu formulējums ir atkarīgs no konkrētās lietas apstākļiem. Dažkārt būs vajadzīga vispārīga informācija, lai veidotu vispārēju priekšstatu par situāciju valstī. Citkārt būs vajadzīga diezgan detalizēta informācija par konkrētu gadījumu vai tematu, lai izprastu lietas būtisku elementu vai pārbaudītu pieteikuma iesniedzēja uzticamību. Jāpārlicinās, ka jūsu pieprasītā informācija ir būtiska lēmuma pieņemšanai konkrētajā lietā.

Formulējot izpētes jautājumus, ir svarīgi ņemt vērā pieteikuma iesniedzēju. Vai pieteikuma iesniedzējs ir vīrietis, sieviete vai bērns? Vai pieteikuma iesniedzējs ir vesels vai slims cilvēks? Vai ir kāda īpaša neaizsargātība? Vai jūsu jautājumi ir dzimumsensitīvi?

Jūsu uzdots jautājums gandrīz vienmēr atbildīs vienai no šīm kategorijām:

- ar aizsardzību saistīti jautājumi;
- uzticamības jautājumi.

Ar aizsardzību saistītie jautājumi ir saistīti ar patvēruma pieteikuma būtību. Šāda veida jautājumu mērķis ir palīdzēt novērtēt iespējamo risku, ar kādu pieteikuma iesniedzējs saskaras savā izcelsmes valstī.

Šie jautājumi var būt saistīti ar pieteikuma iesniedzēja bailēm no vajāšanas patvēruma dēļ (rase, reliģija, valstspiederība, piederība noteiktai sociālai grupai vai politiskie uzskati).

Šādi jautājumi var attiekties arī uz tiesu vai tribunālu locekļu apsvērumiem par to, vai pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību saskaņā ar KD pārstrādāto versiju. Novērtējumā būtu jānorāda, vai pastāv reāls risks, ka pieteikuma iesniedzējam tiks nodarīts būtisks kaitējums nāvēsoda veidā; ka pieteikuma iesniedzējs tiks spīdzināts, pret viņu necilvēcīgi vai pazemojoši izturēsies izcelsmes valstī; ka pastāv nopietni un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai personai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu situācijās.

Jautājumi var attiekties arī uz novērtējumu par aizsardzības pietiekamību pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī vai par to, vai pieteikuma iesniedzējam var būt iespējama pārcelšanās valsts ietvaros.

Uzticamības jautājumi var būt noderīgi, lai palīdzētu sagatavoties uzklaušīšanai un vēlāk apstiprinātu pieteikuma iesniedzēja liecības. Kad tiesu un tribunālu locekļi, kuru kompetencē ir izmeklēšana, uzdod šāda veida jautājumus, to mērķis ir noskaidrot faktus par pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valsti vai reģionu. Piemēram, jūs varat uzdot šādus jautājumus:

- Kādi ir Alepo galveno ielu nosaukumi un kādas ir plaši pazīstamas ēkas un objekti?
- Kādi ir opozīcijas partiju nosaukumi izcelsmes valstī?
- Kāda ir policijas formastērpu krāsa izcelsmes reģionā?

Tas, kā jūs uzdodat jautājumu, var ietekmēt to, kāda veida informāciju var iegūt. Pārāk specifiski vai pārāk vispārīgi jautājumi, tāpat kā uzvedinoši vai manipulatīvi jautājumi, nav piemēroti. Tāpat, kā minēts iepriekš, atcerieties, ka var būt vairākas organizāciju un/vai personu vārdu rakstības un ka vārdu, vietu vai grupu nepareiza rakstība var kavēt rezultātu atrašanu.

IVI patiesais spēks ir faktu vākšana par vispārējo situāciju izcelsmes valstī, nevis informācijas pārbaude par pieteikuma iesniedzēja personīgo vēsturi. Tāpēc IVI, visticamāk, sniegs palīdzību attiecīgās informācijas vākšanā, izmantojot jautājumus par vispārējo situāciju. Acīmredzams izņēmums, protams, ir tad, ja pieteikuma iesniedzējs ir plaši pazīstama persona savā izcelsmes valstī.

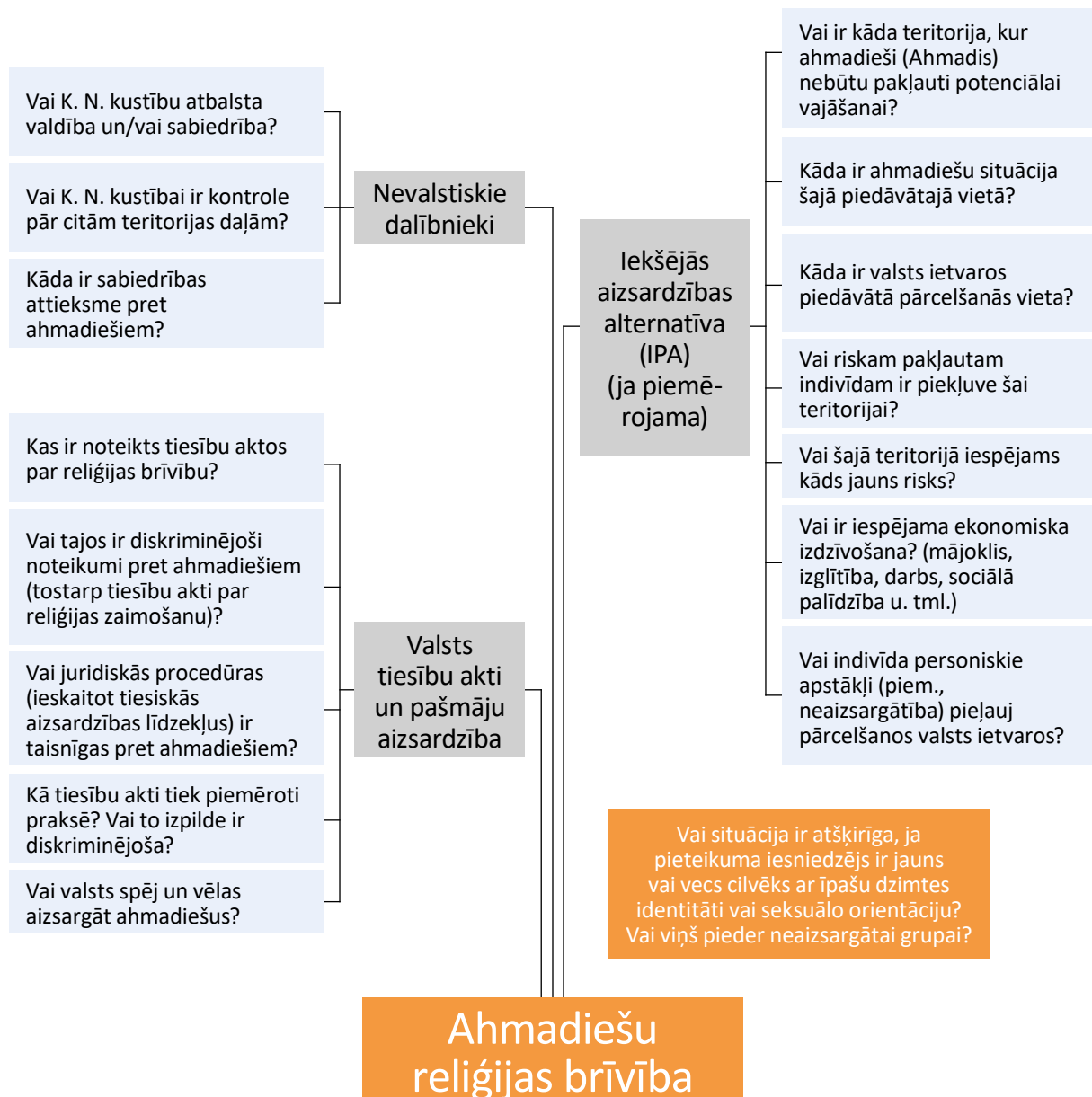
⁽⁵⁰⁾ Šīs rokasgrāmatas ir uzskaitītas B pielikumā.

Visu veidu izpētes pamatā ir jautājumi. Izpētes jautājuma formulēšana ir pirmais solis izpētes uzdevuma izpildē. Jautājumu vizualizēšana var palīdzēt sagatavoties IVI izpētei.

Savus jautājumus varat organizēt, uzzīmējot vienkāršu koka struktūru. Galvenajam jautājumam atrodiet vietu koka stumbrā, bet izpētes jautājumus izvietojiet koka zaros. No zariem tālāk iet mazi zariņi ar detalizētiem izpētes jautājumiem.

Izpētes koka piemērs: “Vīrietis no Pakistānas apgalvo, ka viņam ir vajadzīga starptautiska aizsardzība, jo viņš pieder pie reliģiskas grupas ar nosaukumu “ahmadiji”. Viņš baidās no smaga kaitējuma, ko varētu radīt *Khatme Naby'wat* kustība, kas vērsta pret ahmadijiem Pakistānā, apgalvojot, ka viņi ir atkritēji. Šī organizācija apgalvo, ka tās mērķi atbilst Pakistānas tiesiskajam regulējumam, jo īpaši tiesību aktiem, kas vērsti pret zaimošanu”⁽⁵¹⁾. Jautājumus šajā scenārijā var organizēt, izmantojot izpētes koku, kā minēts tālāk sniegtajā piemērā no *ACCORD*.

14. tabula. Izpētes koks no *ACCORD* mācību rokasgrāmatas⁽⁵²⁾

⁽⁵¹⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 3.3.1. sadaļa. "Religion", 61. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁵²⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 3.3.1. sadaļa. "Religion", 61. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

5. Procesuālie jautājumi un informācijas apmaiņa

5.1. Pierādījumu standarts

KD pārstrādātā versija neparedz pierādījumu standartu, kas apstiprinātu, ka bailes var uzskatīt par pamatotām. Jāatzīmē, ka EST spriedumā *Y un Z* ⁽⁵³⁾ precizēja, ka, novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējs pamatoti baidās no vajāšanas, kompetento iestāžu mērķis ir “noskaidrot, vai konstatētie apstākļi ir vai nav uzskatāmi par tādiem draudiem, kas attiecīgajai personai, ņemot vērā viņas individuālo situāciju, liek **pamatoti** baidīties no faktiskas vajāšanas” ⁽⁵⁴⁾.

Jāņem vērā arī tas, ka EST spriedumā lietā C-277/11, *M.* ⁽⁵⁵⁾ ir noteikusi divposmu analīzi starptautiskās aizsardzības novērtēšanai un ka pierādīšanas standarts attiecībā uz pirmo posmu (faktu un apstākļu konstatēšanu, kas var sniegt pierādījumus pieteikuma pamatošanai) dažādās jurisdikcijās var atšķirties.

Plašāku informāciju skatīt 3.1. sadaļā.

5.2. Pierādīšanas pienākums

Atbilstoši vispārējiem tiesību principiem attiecībā uz pierādīšanas tiesībām pierādīšanas pienākums ir personai, kas izsaka apgalvojumu. Tomēr KD pārstrādātās versijas 4. panta 1. punktā nav minēts pierādīšanas pienākums attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju, bet tikai tas, ka dalībvalstis var uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējam ir pienākums pamatot savu pieteikumu. Norāde uz pierādīšanas pienākumu ne vienmēr ir noderīgs jēdziens. EST neizmanto vārdu “pierādījums” saistībā ar KD pārstrādātās versijas 4. panta 1. punktu, bet lietā C-277/11, *M.*, skaidri norāda, ka pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz visas sastāvdaļas, kas nepieciešamas, lai pamatotu viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu ⁽⁵⁶⁾.

Pienākums sadarboties, kā noteikts PPD pārstrādātās versijas 13. panta 1. punktā, neattiecas uz IVI. Tomēr pieteikuma iesniedzēji var brīvi iesniegt IVI, ko viņi uzskata par būtisku sava pieteikuma kontekstā.

Ja tiek apsvērta izslēgšana saskaņā ar KD 12. panta 2. punktu/Konvencijas par bēgļa statusu 1.F. pantu, pierādīšanas standarts ir “nopietns iemesls uzskatīt”, ka uz personu attiecas attiecīgie noteikumi. Tam nepieciešama ticama informācija ⁽⁵⁷⁾. Tomēr atcerieties, ka, risinot jautājumu par izslēgšanu, slogs tiek pārnests uz dalībvalsti.

Ja apsverat šos jautājumus, lūdzu, skatiet *EASO* tiesisko analīzi par izslēgšanu ⁽⁵⁸⁾. Tas pats attiecas uz starptautiskās aizsardzības izbeigšanu ⁽⁵⁹⁾.

5.3. Pušu procesuālo tiesību vienlīdzība

Taisnīgas procedūras prasa ievērot **pušu procesuālo tiesību vienlīdzības** principu patvēruma procedūrās ⁽⁶⁰⁾. “Ja tiesa vai tribunāls nolemj palauties uz valsts informāciju, ko atbildīgā iestāde iepriekš nav ņēmusi vērā,

⁽⁵³⁾ EST 2012. gada 5. septembra spriedums *Y un Z* C-71/11 un C-99/11, EU:C:2012:518, 76. punkts (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=126364&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=373237>).

⁽⁵⁴⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 1.2.5. sadaļa, 16. lpp.

⁽⁵⁵⁾ EST 2012. gada 22. novembra spriedums *M.* lietā C-277/11, EU:C:2012:744, 64. punkts (<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?sessionid=9e-a7d2dc30d6f3e160b1850a4c8098eb8a388440fb52.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyMahf0?text=&docid=130241&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7920>).

⁽⁵⁶⁾ Turpat, 65. punkts.

⁽⁵⁷⁾ UNHCR, *Guidelines on international protection No 5: Application of the exclusion clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees*, 2003. gada 4. septembris, HCR/GIP/03/05 (<http://www.refworld.org/docid/3f5857684.html>), 34.–36. punkts.

⁽⁵⁸⁾ EASO, *Exclusion: Articles 12 and 17 qualification directive (2011/95/EU) – A judicial analysis*, 2016. gada janvāris (<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/Exclusion%20Final%20Print%20Version.pdf>).

⁽⁵⁹⁾ EASO, *Ending international protection: Articles 11, 14, 16 and 19 qualification directive – A judicial analysis*, 2016. gada decembris, (https://euaa.europa.eu/sites/default/files/Ending%20International%20Protection_Articles%2011_14_16%20and%2019%20QD%20EASO%20Judicial%20Analysis%20FINAL.pdf).

⁽⁶⁰⁾ Eiropas Savienības Pamattiesību harta (OV C 364, 18.12.2000, 20. lpp. (http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf); Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 69. lpp. kopsakarā ar 74. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

ir būtiski novērtēt tās pieejamību sabiedrībai un tās atbilstību lietai. Šie faktori var ietvert dažāda līmeņa pienākumus attiecībā uz šādas informācijas paziņošanu pusēm”⁽⁶¹⁾.

5.4. Atsauces uz izcelsmes valsts informācijas avotiem/to citēšana lēmumos

Tiesas vai tribunāla izmantotajiem informācijas avotiem lēmumos vienmēr jābūt pārredzamiem⁽⁶²⁾; vienīgais šī noteikuma izņēmums attiecas uz drošības apsvērumiem.

Prasība, ka tiesu un tribunālu lēmumiem par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem jābūt pietiekami pamatotiem, paredz, ka tajos būtu skaidri jānorāda, kuri informācijas avoti ir izmantoti, izvērtējot pārsūdzības pamatotību. Tas būs nepieciešams, ciktāl sprieduma pamatojums balstās uz izcelsmes valstī dominējošo apstākļu novērtējumu.

Sprieduma pamatojums ietver strīda pamatā esošo faktisko un juridisko jautājumu pārbaudi. Ja pieteikums tiek noraidīts, lēmumā jānorāda faktiskie (tostarp IVI) un juridiskie iemesli⁽⁶³⁾. Izskatot IVI, ir jāizskata iebildumi pret pierādījumiem, jo īpaši pieņemamības ziņā. Tiks ņemts vērā arī to faktisko pierādījumu nozīmīgums, kas varētu būt būtiski strīda atrisināšanai.

Spriedumos izmantotai un minētai IVI nevajadzētu būt pārāk vispārīgai un vajadzētu būt atbilstīgai. Tai vienmēr jāatspoguļo patvēruma meklētāja individuālie apstākļi.

Efektīvu IVI norādīšanas veidu piemēri ir šādi⁽⁶⁴⁾.

Vispārīgā citēšana	“Avota nosaukums (autors un/vai iestāde)
	Publikācijas nosaukums
	Publicēšanas datums (papildus, ja piemērojams, aptvertais periods)
	Konkrētās informācijas lapa(-as) vai rindkopa(-as), vai sadaļas virsraksts
	Interneta saite (URL) ar piekļuves datumu (tīmekļa vietnē publicētajiem dokumentiem)”
Raksti žurnālos	“žurnāla nosaukums
	raksta nosaukums
	sējuma numurs”

Citātam jābūt pietiekami precīzam, lai dokumentu varētu identificēt. Tādējādi tajā būtu jānorāda tā autors vai avots, pilns nosaukums, publicēšanas datums un, ja pieejams, atsauces numurs⁽⁶⁵⁾.

⁽⁶¹⁾ EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 4.8.4.1. sadaļa, 136. lpp.

⁽⁶²⁾ Termins “spriedums” tiek lietots, lai aprakstītu arī tiesai pielīdzināmus lēmumus.

⁽⁶³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 69. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁶⁴⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 170. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁵⁾ Skatīt Valsts padome (Francija), 2017. gada 10. jūlijs M. N. Nr. 400593 C. (<https://www.legifrance.gouv.fr/affichJuriAdmin.do?oldAction=rechJuriAdmin&idTexte=CETATEXT000035163349&fastReqId=1340092730&fastPos=1>).

5.5. Tādu avotu izmantošana, kurus nevar atklāt

Dažkārt būs nepieciešams apsvērt konfidencialus datus. “Lai gan tas var radīt grūtības attiecībā uz informācijas sniedzēja materiāla precizitāti, nozīme, kas piešķirama informācijai, var būt lielāka, ja tiek izskaidrots anonimitātes iemesls vai ir iespējams pieņemt, ka ziņojuma izdevējs ir organizācija ar pietiekamu ticamību, lai nodrošinātu, ka avots ir pārbaudīts, ciktāl tas ir iespējams. Tomēr, ievērojot šāda veida izņēmumus, IVI parasti var uzskatīt par uzticamu tikai tad, ja tā ir publiski pieejama un pārredzama attiecībā uz tās autoru”⁽⁶⁶⁾.

Publiskas informācijas izmantošana nodrošina, ka informāciju var pārskatīt, pārbaudīt vai izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, eksperti un sabiedrība kopumā. Informācijai, kuras pamatā ir konfidenciali avoti, var būt ierobežota vērtība, jo šo informāciju ir grūti pārbaudīt.

Lai gan ir atzīts, cik svarīgi ir nodrošināt IVI publisku pieejamību, “nostājas attiecībā uz ierobežotas pieejamības informācijas izmantošanu un sagatavošanu dažādās valstīs var atšķirties”⁽⁶⁷⁾.

Parasti pieteikuma iesniedzējam ir tiesības piekļūt IVI savai lietai tādā pašā veidā kā viņam ir tiesības piekļūt jebkādai informācijai viņa lietā. Tomēr pastāv arī izņēmumi⁽⁶⁸⁾:

15. tabula. PPD 23. panta 1. punkts – Juridiskās palīdzības un pārstāvības kompetence

“Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskais konsultants vai cits padomdevējs, kuru kā tādu pieļauj vai atļauj valsts tiesību akti un kurš sniedz palīdzību vai pārstāv pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar valsts tiesību aktu noteikumiem, var piekļūt informācijai pieteikuma iesniedzēja lietā, uz kuras pamata ir pieņemts lēmums vai tiks pieņemts lēmums.

Dalībvalstis var izdarīt izņēmumu gadījumā, ja šādas informācijas vai avotu atklāšana varētu kaitēt valsts drošībai, to organizāciju vai personu drošībai, kas sniedz informāciju, vai to personu drošībai, uz ko informācija attiecas, vai ja varētu tikt kompromitētas izmeklēšanas intereses saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ko veic dalībvalstu kompetentās iestādes, vai dalībvalstu starptautiskās attiecības. Šādos gadījumos dalībvalstis:

- a) V nodaļā minētajām iestādēm nodrošina piekļuvi šādai informācijai vai avotiem; un
- b) valsts tiesību aktos paredz procedūras, ar ko garantē, ka tiek ievērotas pieteikuma iesniedzēja tiesības uz aizstāvību.

Attiecībā uz b) apakšpunktu piekļuvi šādai informācijai vai avotiem dalībvalstis var jo īpaši piešķirt juridiskajam konsultantam vai citam padomdevējam, kas ir izgājis drošības pārbaudi, ciktāl informācija ir saistīta ar pieteikuma izskatīšanu vai lēmuma pieņemšanu par starptautiskās aizsardzības atņemšanu.”

Starptautiskā bēgļu tiesību tiesnešu asociācija (IARLJ) šajā sakarā atsaucas uz diviem standartiem⁽⁶⁹⁾: informācijai vai avotiem jābūt pieejamiem tiesnešiem iztiesāšanas procesā⁽⁷⁰⁾; un valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām ir jāgarantē pieteikuma iesniedzēja tiesības uz aizstāvību⁽⁷¹⁾.

⁽⁶⁶⁾ IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, IARLJ/JRTI/UNHCR conference: “The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia”, Seoul, South Korea, 2016. gada 10.–11. jūnijs, 43.–44. lpp. (https://www.iarlj.org/iarlj-documents/general/IARLJ_Guidance_RSD_paper_and_chart.pdf).

⁽⁶⁷⁾ ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 37. lpp. (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

⁽⁶⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 74. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁶⁹⁾ IARLJ, *Due process standards for the use of country of origin information (COI) in administrative and judicial procedures* (10th World Conference, 2014), 12. p. (https://www.iarlj.org/images/stories/Tunis_conference/WPPapers/COI.pdf).

⁽⁷⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 74. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

⁽⁷¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 29.6.2013., 74. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>).

6. Īpaši novērtējumi

Ievadpiezīme: lūdzu, izlasiet šo sadaļu kopā ar piezīmēm par procesuālajiem jautājumiem un informācijas apmaiņu šo vadlīniju 5. sadaļā.

6.1. Izslēgšanas novērtēšana

IVI parasti būs izšķiroša nozīme, nosakot, vai ir piemērojams kāds no izslēgšanas iemesliem. Eiropas Padome ir atzinusi, ka:

“Viens no piemērotākajiem veidiem, kā valsts iestādes var iegūt “skaidru un ticamu informāciju” par to, ka uz kādu attiecas izslēgšanas klauzulas, ir pareiza atsauce uz uzticamu un atbilstīgu izcelsmes valsts informāciju. Norādes par to, ka persona ir veikusi darbību, uz kuru attiecas 1. panta F daļas a) līdz c) apakšpunkts⁽⁷²⁾, var izsecināt no informācijas patvēruma valstī, vai starptautiskais tribunāls var to izsecināt no ticamas patvēruma meklētāju atzīšanās vai no iepriekšējās likumīgās notiesāšanas vai kriminālvajāšanas. Un, gluži pretēji, šādas norādes nevar izsecināt no informācijas, kuras pamatā ir baumas vai tikai aizdomas”⁽⁷³⁾.

KD 12. panta 2. punktā ir pārņemts Konvencijas par bēgļa statusu 1F. panta minēto izslēgšanas iemeslu formulējums. Nosakot, vai persona būtu jāizslēdz šo iemeslu dēļ, IVI var sniegt svarīgu informāciju par noziegumiem pret mieru, kara noziegumiem vai noziegumiem pret cilvēci⁽⁷⁴⁾; smagiem nepolitiskiem noziegumiem un jebkura iespējamā politiskā mērķa apmēru saistībā ar šiem noziegumiem⁽⁷⁵⁾; un darbībām, kas ir pretrunā Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķiem un principiem⁽⁷⁶⁾, kas var būt notikuši personas izcelsmes valstī vai attiecīgajā trešā valstī. IVI var arī palīdzēt noskaidrot, vai attiecīgā persona ir kūdījusi vai piedalījies attiecīgo noziegumu izdarīšanā⁽⁷⁷⁾. Apsverot IVI šajā kontekstā, būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, ka attiecīgā informācija faktiski attiecas uz pieteikuma iesniedzēju un ka avoti ir ticami.

IVI var būt noderīga, izvērtējot pieteikuma iesniedzēja apgalvojumus vai pārbaudot ārvalstu tiesas spriedumu par noziedzīgu nodarījumu.

Tas pats princips attiecas uz KD 17. panta 1. punktu⁽⁷⁸⁾, kas paredz pamatu izslēgšanai no tiesībām uz alternatīvo aizsardzību.

6.2. Starptautiskās aizsardzības izbeigšanas novērtēšana

Jaunākā IVI būs būtiska, ja izbeigšana tiek ierosināta sakarā ar to, ka apstākļi, saistībā ar kuriem attiecīgā persona tika atzīta par bēgli vai tai tika piešķirta alternatīvā aizsardzība, vairs nepastāv⁽⁷⁹⁾. Analizējot IVI šajā kontekstā, pirms pašreizējās situācijas apsvēršanas ir svarīgi ņemt vērā IVI, kas bija būtiska riska konstatēšanas laikā, jo būs jāveic salīdzinājums.

⁽⁷²⁾ Pamatojums, saskaņā ar kuru personai var tikt liegts bēgļa statusa priekšrocības, ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) 12. pantā (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.) (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>), un ir cieši saistīts ar Konvencijas par bēgļa statusu 1.D., E. un F.pantā minētajiem izslēgšanas iemesliem.

⁽⁷³⁾ Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation Rec(2005) 6 of the Committee of Ministers to member states on exclusion from refugee status in the context of Article 1 F of the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951, 2005. gada 23. marts (<https://rm.coe.int/16805db5c6>).

⁽⁷⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN%20%20>).

⁽⁷⁵⁾ Turpat, 17. lpp.

⁽⁷⁶⁾ Turpat, 17. lpp.

⁽⁷⁷⁾ Turpat, 17. lpp.

⁽⁷⁸⁾ Turpat, 18. lpp.

⁽⁷⁹⁾ Turpat, 16.–18. lpp.

Piemērojot šo izbeigšanas iemeslu, dalībvalstīm jāņem vērā, vai apstākļu maiņa ir tik nozīmīga un vai tai ir tik pastāvīgs raksturs, ka bēgļa bailes no vajāšanas vairs nevar uzskatīt par pamatotām⁽⁸⁰⁾. Tas nodrošina sliekšni, kas jāsasniedz, lai pierādītu, ka ir piemērojams šis izbeigšanas iemesls. Pierādīšanas pienākums attiecībā uz šo iemeslu pāriet uz dalībvalsti. Ja apstākļi izcelsmes valstī var būt mainījušies un tiek apsvērtā bēgļa statusa izbeigšana, "patvēruma valstij ir pienākums pierādīt, ka izcelsmes valstī ir notikušas būtiskas, stabilas un ilgstošas pārmaiņas"⁽⁸¹⁾. Līdzīgs izbeigšanas iemesls attiecas uz apstākļu maiņu, kuras rezultātā tika piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, uz ko attiecas iepriekš minētie principi⁽⁸²⁾.

⁽⁸⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp., 17. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

⁽⁸¹⁾ UNHCR, *Guidelines on international protection No 3: Cessation of refugee status under Article 1C(5) and (6) of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees (the 'ceased circumstances' clauses)*, 2003. gada 10. februāris, HCR/GIP/03/03, 25. punkta ii) apakšpunkts (<http://www.refworld.org/docid/3e50de6b4.html>).

⁽⁸²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>).

A pielikums. EASO metodoloģija tiesu un tribunālu locekļu profesionālās attīstības darbībām

Pamatinformācija un ievads

EASO dibināšanas regulas⁽⁸³⁾ (turpmāk – “regula”) 6. pantā norādīts, ka birojs izveido un izstrādā apmācības, kas pieejamas visu valstu tiesu un tribunālu locekļiem. Tādēļ EASO izmanto akadēmisko iestāžu un citu attiecīgo organizāciju pieredzi un ņem vērā pastāvošo ES sadarbību minētajā jomā, pilnībā ievērojot valstu tiesu un tribunālu neatkarību.

Lai atbalstītu kvalitātes standartu uzlabošanu un lēmumu saskaņošanu visā ES un saskaņā ar savām juridiskajām pilnvarām, EASO sniedz divējādu apmācības atbalstu, kas ietver profesionālās attīstības materiālu izstrādi un publicēšanu un profesionālās attīstības pasākumu organizēšanu. Līdz ar šīs metodoloģijas pieņemšanu EASO mērķis ir izklāstīt procedūras, kas tiks ievērotas, īstenojot profesionālās attīstības darbības.

Veicot šos uzdevumus, EASO apņemas ievērot EASO pieeju un principus sadarbībai ar tiesām un tribunāliem, kas pieņemti 2013. gadā⁽⁸⁴⁾. Pēc apspriešanās ar EASO tiesu un tribunālu locekļu tīklu šajā metodoloģijā tika izdarīti grozījumi, lai tā labāk atspoguļotu norises, kas notikušas pa šo laiku.

Profesionālās attīstības sērija (agrāk mācību programma)

Saturs un darbības joma – saskaņā ar regulā paredzētajām juridiskajām pilnvarām un sadarbībā ar tiesām un tribunāliem tika noteikts, ka EASO pieņems profesionālās attīstības mācību programmu, kuras mērķis ir sniegt tiesu un tribunālu locekļiem pilnīgu pārskatu par KEPS. Pēc diskusijām EASO tiesu un tribunālu locekļu tīkla ikgadējā koordinācijas un plānošanas sanāksmē 2014. gada decembrī un pēc tam tika izvirzīts jautājums, ka termins “mācību programma” neprecīzi atspoguļo izstrādājamo materiālu apjomu un pienācīgi neatbilst mērķgrupas īpašajām prasībām. Līdz ar to pēc apspriešanās ar tīkla locekļiem izmantotā nomenklatūra tika grozīta. Turpmāk tiks iekļauta atsauce uz **EASO profesionālās attīstības sēriju** tiesu un tribunālu locekļiem (turpmāk – **PAS**). Šī sērija cita starpā sastāvēs no vairākām **tiesiskām analizēm**, ko savukārt papildinās **lektoru, kuri nodrošina juridisko tālākizglītību, norādījumi**. Pirmajās tiks detalizētāk aplūkoti lietas būtiskie aspekti no tiesu viedokļa, savukārt otrās būs noderīgs instruments tiem, kas atbildīgi par profesionālās attīstības vai apmācības sanāksmju organizēšanu un vadīšanu.

Detalizēti izstrādāta mācību programma (kā to sauca agrāk, bet tagad sērija) un secība, kādā tiks izstrādātas nodaļas, tika noteikta, veicot vajadzību novērtējumu sadarbībā ar EASO tiesu un tribunālu tīklu (turpmāk “EASO tīkls”), kurā pašlaik ietilpst EASO valstu kontaktpunkti dalībvalstu tiesās un tribunālos, EST, ECT un divas tiesu iestādes, ar kurām EASO oficiāli apmainās ar vēstulēm, proti, IARLJ un Eiropas Administratīvo tiesnešu asociācija. Turklāt vajadzības gadījumā jāapspriežas arī ar citiem partneriem, tostarp UNHCR, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA), Eiropas Tiesiskās apmācības tīklu (EJTN) un Eiropas Tiesību akadēmiju. Mācību rezultāti tiks atspoguļoti arī ikgadējā darba plānā, ko EASO pieņems plānošanas un koordinācijas sanāksmēs. Ņemot vērā EASO tīkla paziņotās vajadzības, ES un valstu judikatūras attīstību, atšķirības attiecīgo noteikumu interpretācijā un notikumu attīstību šajā jomā, tiks izstrādāti mācību materiāli saskaņā ar struktūru, par kuru panākta vienošanās ar ieinteresētajām personām.

Pa to laiku ir bijuši vairāki notikumi, kas ir radījuši vajadzību atkārtoti izvērtēt gan nodaļu sarakstu, gan kārtību, kādā tās būtu jāizskata. Cita starpā ir sākts un dažos gadījumos pabeigts darbs pie dažām nodaļām (alternatīvā aizsardzība – KD 15. panta c) punkts, izslēgšana, starptautiskās aizsardzības izbeigšana un kvalificēšana starptautiskās aizsardzības saņemšanai). Turklāt citas nodaļas, kas bija iekļautas sākotnējā sarakstā, kopš tā laika ir nodotas pabeigšanai līguma ietvaros, kas noslēgts starp EASO un IARLJ-Europe

⁽⁸³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 19. maija Regula (ES) Nr. 439/2010, ar ko izveido Eiropas Patvēruma atbalsta biroju, OV L 132, 29.5.2010., 11. lpp. (<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:132:0011:0028:LV:PDF>).

⁽⁸⁴⁾ Note on EASO's cooperation with Member States' courts and tribunals, 2013. gada 21. augusts.

par profesionālās pilnveides materiālu nodrošināšanu dažos galvenajos priekšmetos ⁽⁸⁵⁾. Tas tika darīts, lai paātrinātu materiālu izstrādes procesu, un to veic, iesaistot EASO tīkla dalībniekus, kuriem ir dota iespēja sniegt komentārus par izstrādājamo materiālu projektiem. Ņemot vērā šīs norises, šī metodoloģija ir atkārtoti jāizvērtē. Cenšoties palielināt uzraudzību tam, kā tiks izveidotas atlikušās nodaļas, kā arī lai nodrošinātu uzticamāku ceļvedi nākotnei, 2015. gada rudenī tika veikts atkārtots novērtējums, kurā EASO tiesu un tribunālu locekļu tīkla dalībnieki sniedza atzinumu par to, kādā secībā nodaļas ir jāizstrādā.

Līdz šim pabeigtie dokumenti

- *Kvalifikācijas direktīvas (2011/95/ES) 15. panta c) punkts.*
- *Izslēgšana: Kvalifikācijas direktīvas (2011/95/ES) 12. un 17. pants.*
- *Starptautiskās aizsardzības izbeigšana: Kvalifikācijas direktīvas (2011/95/ES) 11., 14., 16. un 19. pants.*

Pabeidza IARLJ-Europe līguma ietvaros ar EASO

- *Vispārīga informācija par kopējās Eiropas patvēruma sistēmas tiesām – tiesiskā analīze.*
- *Kvalificēšana starptautiskajai aizsardzībai (Direktīva 2011/95/ES) – tiesiskā analīze.*
- *Pierādījumu un ticamības izvērtējums kopējās Eiropas patvēruma sistēmas kontekstā – tiesiskā analīze.*
- *Patvēruma procedūras un neizraidīšanas princips – tiesiskā analīze.*

Nodaļas, kas vēl jāizstrādā

- Aizturēšana KEPS kontekstā.
- Neaizsargātība starptautiskās aizsardzības gadījumos.
- Tiesiskie standarti starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai: uzņemšanas nosacījumu direktīva (2013/33/ES).
- Svarīgs saturs par starptautisko aizsardzību, tostarp piekļuvi tiesībām un efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kā arī pamattiesībām.

Ekspertu iesaistīšana

Izstrādes grupas – EASO sadarbībā ar EASO tīklu izstrādās PAS, izveidojot īpašas darba grupas (izstrādes grupas) katras PAS nodaļas izstrādei, izņemot nodaļu, ko izstrādās saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar IARLJ. Izstrādes grupas tiks veidotas no ekspertiem, kas iecelti ar EASO tīkla starpniecību. Saskaņā ar EASO darba programmu un konkrēto plānu, kas pieņemts ikgadējās plānošanas un koordinācijas sanāksmēs, EASO publicē uzaicinājumus ekspertiem katras nodaļas izstrādei.

Uzaicinājumus nosūta EASO tīklam, norādot izstrādājamās nodaļas apjomu, paredzamo grafiku un vajadzīgo ekspertu skaitu. Pēc tam EASO valstu kontaktpunkti tiesu un tribunālu locekļiem tiek aicināti sadarboties ar valstu tiesām un tribunāliem, lai apzinātu ekspertus, kuri ir pieejami un ir ieinteresēti piedalīties nodaļas izstrādē.

Pamatojoties uz saņemtajiem kandidātu apstiprinājumiem, EASO iesniedz EASO tīklam priekšlikumu par izstrādes grupas izveidi. Šo priekšlikumu EASO izstrādās saskaņā ar šādiem kritērijiem.

1. Ja kandidātu skaits ir vienāds ar vajadzīgo ekspertu skaitu vai mazāks par to, visi ieceltie eksperti tiks automātiski uzaicināti piedalīties izstrādes grupā.
2. Ja kandidātu skaits pārsniedz vajadzīgo ekspertu skaitu, EASO veiks motivētu ekspertu priekšatlasi. Priekšatlases norise.
 - EASO prioritāri atlasīs tos ekspertus, kuri var piedalīties visā procesā, tostarp piedalīties visās ekspertu sanāksmēs.

⁽⁸⁵⁾ Šie galvenie temati ir tiesiskā analīze par KEPS ievadišanu; pierādījumu un ticamības novērtējums; un patvēruma procedūras.

- Ja no vienas un tās pašas dalībvalsts būs izraudzīts vairāk nekā viens eksperts, *EASO* sazināsies ar kontaktpunktu un lūgs tam izvēlēties vienu ekspertu. Tā tiks nodrošināta plašāka dalībvalstu pārstāvība grupā.
- Pēc tam *EASO* ierosinās noteikt prioritāti tiesu un tribunālu locekļiem, nevis jurista palīgiem vai referentiem.
- Ja kandidātu skaits joprojām pārsniegs vajadzīgo ekspertu skaitu, *EASO* sagatavos pamatotu atlases priekšlikumu, kurā tiks ņemts vērā datums, kad saņemts kandidāta apstiprinājums (agrākajām kandidatūrām tiks noteikta prioritāte), kā arī *EASO* interese nodrošināt plašu reģionālo pārstāvību.

EASO arī aicinās *UNHCR* izvirzīt vienu pārstāvi, kas pievienosies izstrādes grupai.

EASO tīklu aicinās paust viedokli un/vai sniegt ieteikumus par ierosināto ekspertu atlasī ne vēlāk kā 10 dienu laikā. Galīgajā atlasē ņems vērā *EASO* tīkla viedokli un apstiprinās izstrādes grupas sastāvu.

Konsultatīvā grupa – saskaņā ar regulu *EASO* centīsies iesaistīt konsultatīvo grupu katram izstrādāto PAS materiālu kopumam, kurā būs pilsoniskās sabiedrības organizāciju un akadēmisko aprindu pārstāvji.

Lai izveidotu konsultatīvo grupu, *EASO* publicēs uzaicinājumus izteikt ieinteresētību, tos adresējot *EASO* Konsultatīvā foruma dalībniekiem un citām attiecīgām organizācijām, ekspertiem vai akadēmisko aprindu pārstāvjiem, kurus iesaka *EASO* tīkls.

Ņemot vērā to ekspertu un organizāciju pieredzi un zināšanas tiesību jomā, kas atsaukušies uz uzaicinājumu, kā arī *EASO* Konsultatīvā foruma atlases kritērijus, *EASO* tīklam tiks iesniegts motivēts priekšlikums, kas galīgi apstiprinās grupas sastāvu katrai nodaļai.

FRA tiks aicināta pievienoties konsultatīvajai grupai.

PAS izstrāde

Sagatavošanas posms – pirms izstrādes procesa uzsākšanas *EASO* sagatavos materiālu kopumu, kas cita starpā iekļaus turpmāk minētos materiālus.

1. Attiecīgo par nodaļu pieejamo resursu un materiālu bibliogrāfija.
2. ES un valstu tiesu judikatūras apkopojums attiecībā uz šo nodaļu, ko publicēs kā atsevišķu dokumentu – *PAS judikatūras apkopojums*.

Līdztekus *EASO* tiesu un tribunālu locekļu tīklam ⁽⁸⁶⁾ konsultatīvajai grupai arī būs svarīga loma sagatavošanas posmā. Šajā nolūkā *EASO* informēs konsultatīvo grupu un *EASO* tīklu par nodaļas apjomu un izplatīs sagatavošanas dokumentu projektu kopā ar uzaicinājumu sniegt papildu informāciju, kas tiek uzskatīta par būtisku izstrādei. Šī informācija tiks atspoguļota materiālos, ar kuriem pēc tam iepazīstinās attiecīgo izstrādes grupu.

Izstrādes process – *EASO* organizēs vismaz divas (bet vajadzības gadījumā vairāk) darba sanāksmes katram PAS izstrādes kopumam. Pirmās sanāksmes laikā izstrādes grupa:

- izvirzīs vienu vai vairākus koordinatorus izstrādes procesam;
- izstrādās nodaļas struktūru un pieņems darba metodoloģiju;
- sadalīs izstrādes procesa uzdevumus;
- izstrādās šīs nodaļas satura pamatkonceptu.

Komandas koordinatora vadībā un ciešā sadarbībā ar *EASO* grupa izstrādās attiecīgās nodaļas provizorisko projektu.

Otrās sanāksmes laikā izstrādes grupa:

- pārskatīs provizorisko projektu un vienosies par tā saturu;

⁽⁸⁶⁾ Notiks arī konsultācijas ar *UNHCR*.

- nodrošinās visu projekta daļu un ieguldījumu konsekveci;
- pārskatīs projektu no didaktiskā viedokļa.

Vajadzības gadījumā grupa var ierosināt *EASO* rīkot papildu sanāksmes, lai turpinātu projekta izstrādi. Kad projekts būs pabeigts, tas tiks iesniegts *EASO*.

Kvalitātes pārskatīšana – *EASO* iepazīstinās *EASO* tīklu, *UNHCR* un konsultatīvo grupu ar dokumenta izstrādes grupas sagatavoto pirmo projektu, un tās tiks aicinātas pārskatīt materiālus, lai palīdzētu darba grupai uzlabot projekta noslēguma versijas kvalitāti.

Visi saņemtie ierosinājumi tiks nodoti izstrādes grupas koordinātoram, kurš koordinēs izstrādes grupu, lai izskatītu sniegtos ierosinājumus un sagatavotu projektu noslēguma versiju. Kā alternatīvu koordinātoram var ierosināt rīkot papildu sanāksmi, lai izskatītu ierosinājumus, ja tie ir īpaši plaši vai varētu ievērojami ietekmēt nodaļas struktūru un saturu.

Pēc tam projekta izstrādes grupas vārdā koordinātors iepazīstinās ar šo nodaļu *EASO*.

Atjaunināšanas process – *EASO* noslēgs līgumu ar pakalpojumu sniedzēju, kas spēj regulāri pārskatīt esošās PAS juridisko raksturu un vajadzības gadījumā ieteikt atjauninājumus, pilnībā ņemot vērā sniedzamās informācijas īpašo raksturu un nepieciešamību nodrošināt valstu tiesu un tribunālu maksimālu neatkarības ievērošanu.

Profesionālās attīstības sērijas īstenošana

Sadarbībā ar *EASO* tīkla dalībniekiem un *EJTN EASO* atbalstīs PAS izmantošanu valstu tiesās un valstu apmācības iestādēs. Šajā sakarā *EASO* atbalsts būs šāds:

Norādījumi lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem – norādījumi ir praktiski atsauces rīki lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem, kas palīdz organizēt un īstenot praktiskus darbseminārus par PAS. Saskaņā ar to pašu procedūru, kas izklāstīta, lai izstrādātu dažādas nodaļas, kas veido PAS, *EASO* izveidos izstrādes grupu, lai izstrādātu norādījumus lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem. Saskaņā ar iedibināto praksi šajā izstrādes grupā var būt viens vai vairāki izstrādes grupas locekļi, kas bija atbildīgi par juridiskās analīzes sagatavošanu, uz kuru balstīs norādījumus.

Darbsemināri lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem – turklāt pēc katras PAS nodaļas izstrādes *EASO* organizēs darbseminārus valstu lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem, kur tiks sniegts padziļināts pārskats par šo nodaļu, kā arī metodoloģija, kas ierosināta darbsemināru organizēšanai valsts līmenī.

Valsts lektoru-juridiskās tālākizglītības speciālistu iecelšana un darbsemināra sagatavošana. *EASO* lūgs vismaz divu izstrādes grupas locekļu atbalstu, lai palīdzētu sagatavot darbsemināru un atvieglotu tā norisi. *EASO* atlasīs lektorus-juridiskās tālākizglītības speciālistus, izmantojot *EASO* tīkla resursus, ņemot vērā atlases komitejas ierosinājumus.

Dalībnieku atlase. *EASO* nosūta uzaicinājumu *EASO* tīklam, lai apzinātu vairākus iespējamus lektorus-juridiskās tālākizglītības speciālistus ar īpašu pieredzi šajā jomā, kuri ir pieejami un ieinteresēti organizēt seminārus par PAS valsts līmenī. Ja kandidātu skaits pārsniegs uzaicinājumā norādīto skaitu, *EASO* veiks atlasī, kurā prioritāte būs plaša ģeogrāfiskā pārstāvība un to lektoru-juridiskās tālākizglītības speciālistu atlase, kuriem ir lielāka iespējamība veicināt PAS īstenošanu valsts līmenī. Vajadzības gadījumā un saskaņā ar savu darba programmu un gada darba plānu, kas pieņemts *EASO* plānošanas un koordinācijas sanāksmēs, *EASO* var apsvērt iespēju rīkot papildu darbseminārus lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem.

Valstu darbsemināri – ciešā sadarbībā ar *EASO* tīklu un attiecīgajām tiesiskās apmācības iestādēm valsts līmenī *EASO* veicinās darbsemināru organizēšanu valsts līmenī. Tādējādi *EASO* atbalstīs arī to tiesu un tribunālu locekļu iesaisti, kuri piedalījās PAS izstrādē vai *EASO* darbsemināros lektoriem-juridiskās tālākizglītības speciālistiem.

Padziļinātie EASO darbsemināri

EASO arī rīkos ikgadēju padziļinātu darbsemināru par atsevišķiem KEPS aspektiem, lai veicinātu praktisku sadarbību un tiesisko dialogu starp tiesu un tribunālu locekļiem. *EASO* turpinās organizēt augsta līmeņa pasākumus reizi divos gados sadarbībā ar EST, ECT un tiesu asociācijām.

Attiecīgo jomu noteikšana – padziļinātie *EASO* darbsemināri koncentrēsies uz jomām, kurās pastāv lielas atšķirības valstu interpretācijā, vai jomām, kurās, pēc *EASO* tīkla domām, tiesu sistēmas attīstība ir būtiska. Ikgadējo plānošanas un koordinācijas sanāksmju kontekstā *EASO* aicinās *EASO* tīklu kopā ar *UNHCR* un konsultatīvās grupas locekļiem sniegt ieteikumus par iespējamām interešu jomām. Pamatojoties uz šiem ierosinājumiem, *EASO* iesniegs priekšlikumu *EASO* tīklam, kas pieņems lēmumu par jomu, uz kuru attieksies nākamais darbseminārs. Attiecīgos gadījumos darbsemināru rezultātā tiks izstrādāta nodaļa, kurā īpaša uzmanība tiks pievērsta PAS.

Metodoloģija – lai sagatavotos darbsemināriem, *EASO* lūgs *EASO* tīkla atbalstu, kas palīdzēs izstrādāt semināra metodoloģiju (piemēram, lietu diskusijas, mācību tiesas sēdes) un sagatavot materiālus. Izmantojot metodoloģiju, tiks noteikts maksimālais dalībnieku skaits katrā darbseminārā.

Dalība padziļinātajos EASO darbsemināros – pamatojoties uz metodoloģiju un apspriežoties ar tiesu asociācijām, *EASO* noteiks maksimālo dalībnieku skaitu katrā darbseminārā. Darbseminārā varēs piedalīties ES un valstu tiesu un tribunālu, *EASO* tīkla, *EJTN*, *FRA* un *UNHCR* locekļi.

Pirms katra darbsemināra organizēšanas *EASO* publicēs atklātu uzaicinājumu *EASO* tīklam un iepriekš minētajām organizācijām, norādot darbsemināra fokusu, metodoloģiju, maksimālo dalībnieku skaitu un reģistrācijas termiņu. Dalībnieku saraksts nodrošinās labu tiesas un tribunālu locekļu pārstāvību un prioritāti piešķirs pirmajam reģistrācijas pieprasījumam, kas saņemts no katras dalībvalsts.

Uzraudzība un izvērtēšana

Attīstot savas darbības, *EASO* veicinās atklātu un pārredzamu dialogu ar *EASO* tīklu, atsevišķiem tiesu un tribunālu locekļiem, *UNHCR*, konsultatīvās grupas locekļiem un *EASO* darbību dalībniekiem, kuri tiks aicināti paust *EASO* jebkādas viedokļus vai ierosinājumus, kas varētu uzlabot tā darbību kvalitāti.

Turklāt *EASO* izstrādās novērtējuma anketas, kas tiks izplatītas tā profesionālās attīstības pasākumos. Nelielus ierosinājumus uzlabojumiem tieši iekļaus *EASO*, kas informēs *EASO* tīklu par savu darbību vispārējo novērtējumu ikgadējās plānošanas un koordinācijas sanāksmes kontekstā.

EASO katru gadu arī sniegs *EASO* tīklam pārskatu par savām darbībām, kā arī attiecīgus ierosinājumus, kas saņemti turpmākai attīstībai un kas tiks apspriesti ikgadējās plānošanas un koordinācijas sanāksmēs.

Īstenošanas principi

- Veicot profesionālās attīstības darbības, *EASO* pienācīgi ņems vērā *EASO* publisko pārskatatbildību un publiskajiem izdevumiem piemērojamos principus.
- *EASO* un ES+ valstu (Eiropas Savienības dalībvalstu, kā arī Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices) tiesām un tribunāliem būs kopīga atbildība par profesionālās attīstības sēriju. Abi partneri centīsies vienoties par katras sadaļas saturu, lai nodrošinātu galaprodukta “tiesisko aizbildnību”.
- Rezultātā izveidotā nodaļa būs daļa no PAS, ietverot autortiesības un visas citas blakustiesības. Tādējādi *EASO* vajadzības gadījumā to atjauninās un pilnībā iesaistīs procesā ES+ valstu tiesas.
- Visi lēmumi, kas saistīti ar PAS īstenošanu un ekspertu atlasī, tiks pieņemti, visiem partneriem vienojoties.
- PAS izstrāde, pieņemšana un īstenošana tiks veikta saskaņā ar tiesu un tribunālu locekļiem pieejamo profesionālās attīstības pasākumu metodoloģiju.

Grand Harbour Valletta, 2018. gada 18. janvārī

B pielikums. Rokasgrāmatu saraksts

(Apmācību) rokasgrāmatas

ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 2013 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).

Ir pieejamas arī citu valodu versijas (japāņu, krievu, spāņu) un kopsavilkums vācu valodā (<https://www.coi-training.net/researching-coi>).

EASO, *Trainer's manual module on country of origin information*, 2014.

UNHCR (sadarbībā ar ACCORD) ir izstrādājis e-mācību kursu par IVI. Kursu paredzēts apgūt 4 stundu laikā. Tas ir pieejams bez maksas pēc reģistrēšanās tiešsaistē (<https://www.disasterready.org>). Pēc reģistrācijas meklēšanas laukā ievadiet “izcelsmes valsts informācija” (<https://ready.csod.com/client/disasterready/default3.aspx?lang=en-US>).

C pielikums. Izvēlētie izcelsmes valsts informācijas avoti

Materiālu/datubāzu kolekcijas

Patvēruma informācijas datubāze (pārvalda Eiropas Padome bēgļu un izsūtīto personu jautājumos un citi partneri): attiecīgas informācijas apkopojums (patvēruma procedūras, dzīves apstākļi un ieslodzījuma apstākļi u. c.) no 20 ES dalībvalstīm, kā arī Šveices, Serbijas un Turcijas, kas bija īpaši uzsvērti “Dublinas” procesā (<http://www.asylumineurope.org>).

EASO IVI portāls (<https://coi.easo.europa.eu>).

ECOI.net (ACCORD): plašs informācijas un ziņojumu apkopojums no dažādiem avotiem (<http://www.ecoi.net>).

Refworld.org (UNHCR): plašs dažādu materiālu apkopojums no dažādiem avotiem, tostarp izvēlētas tiesu prakses (<http://www.refworld.org>).

Starptautiskie avoti

Eiropas Padome (<http://www.coe.org>), jo īpaši cilvēktiesību komisāra ziņojumi (<https://www.coe.int/en/web/commissioner>), Eiropas Padomes Spīdzināšanas novēršanas komitejas ziņojumi (<http://www.coe.int/en/web/cpt/home>) un ziņojumi par cīņu pret cilvēku tirdzniecību (<http://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>).

EASO: IVI ziņojumi par dažādām izcelsmes valstīm (<https://www.easo.europa.eu/information-analysis/country-origin-information/country-reports>).

Apvienoto Nāciju Organizācija: dažādas ANO organizācijas, piemēram, ģenerālsekretārs (<http://www.un.org/sg>), Drošības padome (<http://www.un.org/en/sc/documents>), Cilvēktiesību padome (piemēram, gada ziņojumi un rezolūcijas: <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/Documents.aspx>) un citas struktūras, kas nodarbojas ar cilvēktiesību jautājumiem (var viegli piekļūt OHCHR tīmekļa vietnē: <http://www.ohchr.org>).

Dažas ANO organizācijas ir īpaši ieinteresētas starptautiskās aizsardzības procesos, piemēram, UNHCR (<http://www.unhcr.org>), ANO Humānās palīdzības koordinācijas birojs (<http://www.unocha.org>), UNRWA (<http://www.unrwa.org>) un ANO Attīstības programma (<http://www.undp.org>).

Valdību avoti

Kanāda: Kanādas Imigrācijas un bēgļu padome nodrošina valsts dokumentu paketes un atbildes uz informācijas pieprasījumiem angļu un franču valodā (<http://www.irb-cisr.gc.ca>).

Dānija: Dānijas Imigrācijas dienests sniedz ziņojumus par faktu vākšanas misijām, tostarp angļu valodā (<https://www.nyidanmark.dk/en-us/publications/SearchPublications.htm?SearchType=publications&SubType=Fact-Finding%20Report>).

Francija: Francijas Valsts tiesas patvēruma tiesību jautājumos tīmekļa vietnē ir pieejami daži faktu vākšanas misiju ziņojumi franču valodā (<http://www.cnda.fr/Ressources-juridiques-et-geopolitiques/Les-rapports-de-mission-pays>).

Vācija: *Milo* datubāze ļauj piekļūt dažiem IVI materiāliem (<https://milo.bamf.de/milop/livellink.exe?func=ll&objId=2000&objAction=browse&sort=name>).

Nīderlande: *Ambtsberichten* sniedz noderīgu informāciju, ko izmanto tiesneši un citi lēmumu pieņēmēji; daži publicēti angļu valodā (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten?trekwoord=&periode-van=&periode-tot=&onderdeel=Alle+ministeries&type=Ambtsbericht>).

Norvēģija: *Landinfo* nodrošina IVI norvēģu valodā, un atlasītie ziņojumi ir pieejami angļu valodā (<http://www.landinfo.no/id/2214.0>).

Zviedrija: *Lifos* publicē dažus IVI ziņojumus angļu valodā (<http://lifos.migrationsverket.se>).

Apvienotā Karaliste: Iekšlietu ministrija sniedz valsts politiku un informatīvas piezīmes par dažādām izcelsmes valstīm (<https://www.gov.uk/government/collections/country-policy-and-information-notes>).

Amerikas Savienotās Valstis: valsts departaments publicē gada ziņojumus angļu valodā, piemēram, valstu ziņojumus par cilvēktiesību praksi (<https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/index.htm>) vai par reliģijas brīvību (<https://www.state.gov/j/drl/rls/irf/index.htm>).

Nevalstiski avoti

Amnesty International: nodrošina dokumentus par konkrētām valstīm (<https://www.amnesty.org/en/countries>).

Atlas of Torture: Ludviga Bolcmana Cilvēktiesību institūta projekts, šajā tīmekļa vietnē tiek sniegts pārskats par spīdzināšanas un sliktas izturēšanās situāciju visā pasaulē (<http://www.atlas-of-torture.org>).

Bertelsmann Stiftung Transformation Index: sniedz ziņojumus par demokrātijas, ekonomikas un politikas attīstību jaunattīstības un pārveides valstīs (<https://www.bti-project.org/en/home/>).

Freedom House: sniedz periodiskus ziņojumus par politiskajām tiesībām un brīvībām, par valstīm, kurās notiek pārmaiņas, un par citiem īpašiem jautājumiem (<https://freedomhouse.org/reports>).

Human Rights Watch: sniedz ziņojumus par dažādiem tematiem (<https://www.hrw.org/publications>).

Internal Displacement Monitoring Centre: koncentrējas uz iekšējo pārvietošanu un nodrošina valstu profilus, globālus ziņojumus un datubāzi par šo tematu (<http://www.internal-displacement.org>).

Starptautiskā Krīzes grupa: sagatavo detalizētu analīzi un politikas ieteikumus attiecībā uz konfliktiem un iespējamām konfliktu situācijām visā pasaulē (<https://www.crisisgroup.org/latest-updates/reports-and-briefings>).

Starptautiskā Cilvēktiesību federācija: apvieno 184 organizācijas no 112 valstīm un nosoda cilvēktiesību pārkāpumus (<https://www.fidh.org/en>).

Starptautiskā Lesbiešu un geju asociācija: tīmekļa vietnē ir sniegta informācija par *LGBTI* juridisko un sociālo situāciju daudzās valstīs (<http://ilga.org/>).

Reportieri bez robežām: tā ir neatkarīga NVO ar konsultatīvu statusu Apvienoto Nāciju Organizācijā, UNESCO, Eiropas Padomē un *Organisation Internationale de la Francophonie*. Viņi publicē paziņojumus presei un ziņojumus par informācijas brīvības stāvokli visā pasaulē un to, kā tā tiek pārkāpta (<https://rsf.org/en>).

Šveices Bēgļu padome: šī Šveices NVO publicē tematiskos IVI ziņojumus, galvenokārt vācu un franču valodā (<https://www.fluechtlingshilfe.ch/herkunftslander.html>; <https://www.osar.ch/pays-dorigine.html>).

Pasaules Organizācija spīdzināšanas novēršanai: publicē ziņojumus par cilvēktiesību aizstāvju stāvokli un kopā ar Starptautisko Cilvēktiesību federāciju – Cilvēktiesību aizstāvju aizsardzības novērošanas centra gada ziņojumu (<http://www.omct.org>).

Mediju avoti

Saites uz vietējiem plašsaziņas līdzekļiem skatiet *BBC* nodrošinātajos valstu profilos, kur ir uzskaitīti plašsaziņas līdzekļi un, ja iespējams, nodrošinātas saites uz tiem (http://news.bbc.co.uk/2/hi/country_profiles/default.stm).

D pielikums. Bibliogrāfija

- ACCORD, *Researching country of origin information – Training manual*, 2013 (<https://www.coi-training.net/site/assets/files/1021/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>).
- EASO, *EASO country of origin information report methodology*, 2012 (https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Report_Methodology.pdf).
- EASO, *Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System – A judicial analysis*, 2017.
- EASO, *Trainer's manual module on country of origin information*, 2014.
- IARLJ, *A structured approach to the decision making process in refugee and other international protection claims*, IARLJ/JRTI/UNHCR conference: "The Role of the Judiciary in Asylum and Other International Protection Law in Asia", 2016. gada 10.–11. jūnijs (https://www.iarlj.org/images/Seoul/flyer_for_IARLJ_website.pdf).
- IARLJ, *Judicial criteria for assessing country of origin information (COI): a checklist*, 2006 (https://www.iarlj.org/images/stories/working_parties/guidelines/udicial_Criteria_a_checklist_COI_2006.pdf).
- Immigration Advisory Service, *The use of country of origin information in refugee status determination: Critical perspectives*, 2009 (<http://www.refworld.org/pdfid/4a3f2ac32.pdf>).
- Immigration New Zealand, Country Research Branch, *Country of origin information and social media literature review*, 2013. gada oktobris (<https://www.ecoi.net/site/assets/files/1890/crb-country-of-origin-information-and-social-media-executive-summary-october-2013.pdf>).
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Guidelines on international protection No 5: Application of the exclusion clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees*, 2003 (<http://www.refworld.org/docid/3f5857684.html>).

E pielikums. Tiesību normas un apsvērumi

Kvalifikācijas direktīva (2011/95/ES) (pārstrādāta versija)

4. apsvēruma

Ženēvas konvencija un protokols veido pamatu bēgļu aizsardzības starptautiski tiesiskajam režīmam.

12. apsvēruma

Šīs direktīvas galvenais mērķis ir, no vienas puses, nodrošināt, ka dalībvalstis piemēro vienotus kritērijus, lai identificētu personas, kam patiesi nepieciešama starptautiskā aizsardzība, un, no otras puses, nodrošināt, lai minētajām personām visās dalībvalstīs būtu pieejams minimālais pabalstu līmenis.

23. apsvēruma

Būtu jānosaka standarti bēgļa statusa definēšanai un saturam, lai dotu norādījumu dalībvalstu kompetentajām struktūrām Ženēvas konvencijas piemērošanā.

37. apsvēruma

Valsts drošības un sabiedriskās kārtības jēdziens attiecas arī uz gadījumiem, kad trešās valsts valstspiederīgie ir tādas asociācijas biedri, kas atbalsta starptautisko terorismu vai kas atbalsta šādu asociāciju.

4. panta 3. punkta a) apakšpunkts

3. Starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējums jāveic individuāli par katru pieteikuma iesniedzēju un, to darot, jāņem vērā:

- a) visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu; tostarp izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti.

8. panta 2. punkts

2. Pārbaudot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamats bailēm no vajāšanas vai pastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums, vai ir pieejama aizsardzība pret vajāšanu vai būtisku kaitējumu izcelsmes valsts daļā saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, ņem vērā vispārējos apstākļus, kādi dominē minētajā valsts daļā, un pieteikuma iesniedzēja personīgos apstākļus, ievērojot 4. pantu. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka tiek iegūta precīza un aktuāla informācija no attiecīgajiem avotiem, piemēram, no Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos un Eiropas Patvēruma atbalsta biroja.

11. pants

Izbeigšana

1. Trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks zaudē bēgļa statusu, ja viņš:
 - a) brīvprātīgi no jauna pieņēmis savas valstspiederības valsts aizsardzību; vai
 - b) brīvprātīgi atguvis savu valstspiederību pēc tam, kad bija to zaudējis vai zaudējusi; vai
 - c) ieguvis jaunu valstspiederību un bauda savas jaunās valstspiederības valsts aizsardzību; vai
 - d) no jauna iemitinājies valstī, ko viņš atstāja vai ārpus kuras uzturējās sakarā ar bailēm no vajāšanas; vai
 - e) vairs nevar atteikties no savas valstspiederības valsts aizsardzības, jo vairs nepastāv apstākļi, saistībā ar kuriem viņš tika atzīts par bēgli; vai,
 - f) būdams bezvalstnieks, var atgriezties savā agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, jo vairs nepastāv apstākļi, saistībā ar kuriem viņš atzīts par bēgli.
2. Izskatot 1. punkta e) un f) apakšpunktu, dalībvalstis ņem vērā, vai apstākļu maiņa ir tik nozīmīga un vai tai ir tik pastāvīgs raksturs, ka bēgļa bailes no vajāšanas vairs nevar uzskatīt par pamatotām.
3. Šā panta 1. punkta e) un f) apakšpunktus nepiemēro bēglim, kurš var atsaukties uz nepārvaramiem iemesliem, kas izriet no iepriekš veiktas vajāšanas, lai atteiktos pieņemt valstspiederības valsts aizsardzību vai, ja viņš ir bezvalstnieks, viņa agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts aizsardzību.

14. pants

Bēgļa statusa atcelšana, izbeigšana vai atteikums to pagarināt

1. Attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas iesniegti pēc Direktīvas 2004/83/EK stāšanās spēkā, dalībvalstis atceļ, izbeidz vai atsaka pagarināt trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieka bēgļa statusu, ko piešķirusi valsts, administratīva, tiesu vai tiesām līdzīgu iestāžu struktūra, ja viņš izbeidzis būt bēglis saskaņā ar 11. pantu.
2. Neskarot 4. panta 1. punktā noteikto bēgļa pienākumu darīt zināmus visus būtiskos faktus un sniegt visu attiecīgo viņa rīcībā esošo dokumentāciju, dalībvalsts, kas piešķirusi bēgļa statusu, individuāli par katru personu parāda, ka attiecīgā persona zaudējusi bēgļa statusu vai nekad nav bijusi bēglis saskaņā ar šā panta 1. punktu.
3. Dalībvalstis atceļ, izbeidz vai atsaka pagarināt trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka bēgļa statusu, ja attiecīgā dalībvalsts pēc tam, kad viņam piešķirts bēgļa statuss, konstatē, ka:
 - a) viņš saskaņā ar 12. pantu būtu jāizslēdz vai ir izslēgts no to personu loka, ko atzīst par bēgli;
 - b) bēgļa statusa piešķiršanā izšķiroša nozīme bijusi nepareizi uzrādītiem vai neuzrādītiem faktiem, tostarp viltotu dokumentu izmantošanai.
4. Dalībvalstis var atcelt, izbeigt vai atteikt pagarināt bēgļa statusu, ko piešķirusi valsts, administratīva, tiesu vai tiesām līdzīgu iestāžu struktūra, ja:
 - a) ir pamats uzskatīt, ka viņš rada draudus tās dalībvalsts drošībai, kurā viņš uzturas;
 - b) viņš pēc notiesāšanas ar galīgu spriedumu par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu rada draudus šīs dalībvalsts sabiedrībai.
5. Situācijās, kas aprakstītas 4. punktā, dalībvalstis var izlemt nepiešķirt bēglim statusu, ja šāds lēmums vēl nav bijis pieņemts.
6. Personas, uz kurām attiecas 4. vai 5. punkts, ir tiesīgas saņemt tiesības, kas uzskaitītas Ženēvas konvencijas 3., 4., 16., 22., 31., 32. un 33. pantā, vai līdzīgas tiesības, ciktāl šādas tiesības ir spēkā dalībvalstī.

16. pants**Izbeigšana**

1. Trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks vairs nav tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību, ja apstākļi, kuru dēļ bijis piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss, vairs nepastāv vai ir mainījušies tādā mērā, ka aizsardzība vairs nav nepieciešama.
2. Piemērojot 1. punktu, dalībvalstis ņem vērā, vai apstākļu izmaiņas ir tik būtiskas un pastāvīgas, ka persona, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību, vairs nesaskaras ar reālu būtiska kaitējuma risku.
3. Panta 1. punktu nepiemēro alternatīvās aizsardzības statusa saņēmējam, kurš var atsaukties uz nepārvaramiem iemesliem, kas izriet no iepriekš nodarīta būtiska kaitējuma, lai atteiktos pieņemt valstspiederības valsts aizsardzību vai, ja viņš ir bezvalstnieks, kuram nav valstspiederības, viņa agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts aizsardzību.

17. pants**Izslēgšana**

1. Trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku izslēdz no to persona loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:
 - a) viņš izdarījis noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sagatavoti, lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem;
 - b) viņš izdarījis smagu noziegumu;
 - c) viņš ir vainīgs darbībās, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem, kuri izklāstīti ANO Statūtu preambulā un 1. un 2. pantā;
 - d) viņš rada draudus tās dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai, kurā viņš uzturas.
2. Šā panta 1. punktu piemēro personām, kas kūda vai citādi piedalās tur minēto noziegumu vai darbību izdarīšanā.
3. Dalībvalsts var izslēgt trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku no to personu loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, ja viņš pirms uzņemšanas attiecīgajā dalībvalstī ir izdarījis vienu vai vairākus noziegumus, uz kuriem neattiecas 1. punkts, par kuriem būtu piemērojams cietumsods, ja tie būtu izdarīti attiecīgajā dalībvalstī, un ja viņš atstājis savu izcelsmes valsti vienīgi tādēļ, lai izvairītos no sankcijām par minētajiem noziegumiem.

19. pants**Alternatīvās aizsardzības statusa atcelšana, izbeigšana vai atteikums to pagarināt**

1. Attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas iesniegti pēc Direktīvas 2004/83/EK stāšanās spēkā, dalībvalstis atceļ, izbeidz vai atsaka pagarināt trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka alternatīvās aizsardzības statusu, ko piešķirusi valsts, administratīva, tiesu vai tiesām līdzīgu iestāžu struktūra, ja viņš vairs nav tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību saskaņā ar 16. pantu.
2. Dalībvalstis var atceļt, izbeigt vai atteikt pagarināt trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka alternatīvās aizsardzības statusu, ko piešķirusi valsts, administratīva, tiesu vai tiesām līdzīgu iestāžu struktūra, ja pēc alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanas viņš saskaņā ar 17. panta 3. punktu būtu jāizslēdz no to personu loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību.
3. Dalībvalstis atceļ, izbeidz vai atsaka pagarināt trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka alternatīvās aizsardzības statusu, ja:
 - a) viņš pēc tam, kad viņam piešķirts alternatīvās aizsardzības statuss saskaņā ar 17. panta 1. un 2. punktu, būtu jāizslēdz vai ir izslēgts no to personu loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību;
 - b) alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanā izšķiroša nozīme bijusi nepareizi uzrādītiem vai neuzrādītiem faktiem, tostarp viltotu dokumentu izmantošanai.
4. Neierobežojot 4. panta 1. punktā noteikto trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka pienākumu darīt zināmus visus būtiskos faktus un sniegt visu attiecīgo viņa rīcībā esošo dokumentāciju, dalībvalsts, kas piešķirusi alternatīvās aizsardzības statusu, individuāli par katru personu parāda, ka attiecīgā persona vairs nav vai vispār nav tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību saskaņā ar šā panta 1., 2. un 3. punktu.

Patvēruma procedūru direktīva (2013/32/ES) (pārstrādāta versija)**49. apsvēruma**

Attiecībā uz bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusa atņemšanu dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka personas, kas gūst labumu no starptautiskās aizsardzības, attiecīgi informē par iespējamu viņu statusa pārskatīšanu, un ka viņām ir dota iespēja iesniegt savu viedokli, pirms iestādes pieņem pamatotu lēmumu atņemt viņu statusu.

50. apsvēruma

Tas atspoguļo Savienības tiesību pamatprincipu, ka uz lēmumiem par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, lēmumiem par atteikumu atsākt pieteikuma izskatīšanu pēc tās pārtraukšanas un lēmumiem par bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusa atņemšanu attiecinā efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā.

2. panta o) punkts**Definīcijas**

Šajā direktīvā:

(..)

“starptautiskās aizsardzības atņemšana” ir kompetentās iestādes lēmums atcelt, izbeigt vai atteikties pagarināt personas bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES;

10. panta 3. punkta b) apakšpunkts

3. Dalībvalstis nodrošina, ka atbildīgās iestādes lēmumi par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem tiek pieņemti pēc atbilstīgas izskatīšanas. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka:

(..)

b) tiek iegūta precīza un aktualizēta informācija no dažādiem avotiem, piemēram, no *EASO* un *UNHCR*, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām par vispārējo situāciju, kas valda pieteikuma iesniedzēju izcelsmes valstīs un, vajadzības gadījumā, valstīs, caur kurām tie ir izbraukuši, un ka šāda informācija ir pieejama darbiniekiem, kas ir atbildīgi par pieteikumu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu;

44. pants**Starptautiskās aizsardzības atņemšana**

Dalībvalstis nodrošina, ka izvērtēšanu, lai konkrētai personai atņemtu starptautisko aizsardzību, var uzsākt, ja tiek konstatēti jauni elementi vai atklājas fakti, kas norāda, ka pastāv iemesli, lai atkārtoti izskatītu viņa starptautiskās aizsardzības pamatotību.

45. pants**Procedūras noteikumi**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja kompetentā iestāde apsver iespēju atņemt starptautisko aizsardzību trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam saskaņā ar Direktīvas 2011/95/ES 14. vai 19. pantu, attiecīgā persona saņem šādas garantijas:

- a) tikt informētai rakstiski, ka kompetentā iestāde atkārtoti izskata viņa kā starptautiskās aizsardzības saņēmēja atbilstību, kā arī par šādas atkārtotas izskatīšanas iemesliem; un
- b) saņemt iespēju sniegt pamatojumu par to, kāpēc viņa starptautisko aizsardzību nevajadzētu atņemt, personiskajā intervijā saskaņā ar 12. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 14. līdz 17. pantu, vai iesniegt rakstisku paziņojumu.

2. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar 1. punktā noteikto procedūru:

- a) kompetentā iestāde var iegūt precīzu un atjauninātu informāciju no dažādiem avotiem, piemēram, vajadzības gadījumā, informāciju no *EPAB* un *UNHCR*, attiecībā uz vispārējo situāciju, kas valda attiecīgo personu izcelsmes valstīs; un
- b) ja informācija par individuālu gadījumu tiek iegūta, lai atkārtoti izskatītu starptautisko aizsardzību, tā tiek iegūta no vajātājiem vai smaga kaitējuma nodarītājiem tādā veidā, ka šādas personas nesaņem tiešu informāciju par faktu, ka attiecīgā persona ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs, kura statuss ir pakļauts atkārtotai izskatīšanai, kā arī neradot kaitējumu personas vai viņas apgādājamo fiziskajai veselībai vai to viņas ģimenes locekļu brīvībai un drošībai, kas joprojām dzīvo izcelsmes valstī.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes lēmums atņemt starptautisko aizsardzību tiek sniegts rakstiski. Lēmumā tiek norādīts juridiskais un faktiskais pamatojums, un informāciju, kā apstrīdēt lēmumu, sniedz rakstiski.

4. Tiklīdz kompetentā iestāde ir pieņēmusi lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību, vienlīdz ir piemērojams 20. pants, 22. pants, 23. panta 1. punkts un 29. pants.

5. Atkāpjoties no šā panta 1. līdz 4. punkta, dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka starptautiskā aizsardzība tiek zaudēta pēc likuma, ja starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepārprotami atteicies no viņa atzīšanas par tādu. Dalībvalsts var paredzēt arī, ka starptautiskā aizsardzība tiek zaudēta pēc likuma, ja starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir kļuvis par minētās dalībvalsts valstspiederīgo.

46. pants**Tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā saistībā ar:

- a) pieņemto lēmumu par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu:
 - i) uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu;
 - ii) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punktu;
 - iii) kas pieņemts pie dalībvalsts robežas vai tranzīta zonās, kā izklāstīts 43. panta 1. punktā;
 - iv) neveikt izvērtēšanu saskaņā ar 39. pantu;
- b) atteikumu atsākt pieteikuma izvērtēšanu pēc tās pārtraukšanas saskaņā ar 27. un 28. pantu;
- c) lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar 45. pantu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka personām, ko atbildīgā iestāde ir atzinusi par tiesīgām saņemt alternatīvo aizsardzību, ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 1. punktu, saistībā ar lēmumu atzīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa statusu.

Neskarot 1. punkta c) apakšpunktu, ja dalībvalsts piešķirtais alternatīvās aizsardzības statuss sniedz tādas pašas tiesības un priekšrocības kā bēgļa statuss saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem, minētā dalībvalsts var uzskatīt, ka lēmuma atzīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa statusu pārsūdzēšana ir nepieņemama, pamatojoties uz to, ka pieteikuma iesniedzējs nav pietiekami ieinteresēts procedūru turpināšanā.

3. Lai izpildītu 1. punkta prasības, dalībvalstis nodrošina, ka ar efektīvu tiesisko aizsardzību ir nodrošināta faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīga un *ex nunc* pārbaude, tostarp attiecīgā gadījumā pārbaude par starptautiskās aizsardzības nepieciešamību saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES, vismaz attiecībā uz pārsūdzības procedūrām pirmās instances tiesā.

4. Dalībvalstis paredz saprātīgus termiņus un citus nepieciešamus noteikumus, lai pieteikuma iesniedzējs varētu izmantot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 1. punktu. Termiņi nav tādi, kas šādu izmantošanu darītu neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtinātu.

Dalībvalstis var arī paredzēt to lēmumu *ex officio* pārskatīšanu, kas pieņemti saskaņā ar 43. pantu.

5. Neskarot 6. punktu, dalībvalstis ļauj pieteikuma iesniedzējiem palikt teritorijā līdz termiņam, kurā beidzas viņu iespēja izmantot tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību, un, ja šādas tiesības ir izmantotas noteiktajā termiņā – līdz tiesiskās aizsardzības iznākumam.

6. Ja ir pieņemts lēmums:

- a) uzskatīt pieteikumu par acīmredzami nepamatotu saskaņā ar 32. panta 2. punktu vai nepamatotu pēc izvērtēšanas saskaņā ar 31. panta 8. punktu, izņemot gadījumus, kad šie lēmumi ir balstīti uz 31. panta 8. punkta h) apakšpunktā minētajiem apstākļiem;
- b) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punkta a), b) vai d) apakšpunktu;
- c) noraidīt pieteikuma iesniedzēja lietas izskatīšanas atsākšanu pēc tam, kad tā bijusi pārtraukta saskaņā ar 28. pantu; vai
- d) pieteikumu neizvērtēt vai neizvērtēt pilnīgi saskaņā ar 39. pantu,

tiesai pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma vai *ex officio* ir tiesības lemt, vai pieteikuma iesniedzējs var palikt dalībvalsts teritorijā, ja šāda lēmuma rezultātā tiek izbeigtas pieteikuma iesniedzēja tiesības palikt dalībvalstī un ja šādos gadījumos tiesības palikt dalībvalstī līdz tiesiskās aizsardzības iznākumam nav paredzētas valsts tiesību aktos.

7. Šā panta 6. punktu piemēro tikai 43. pantā minētajām procedūrām ar noteikumu, ka:

- a) pieteikuma iesniedzējam ir nodrošināta nepieciešamā mutiskā tulkošana, juridiskā palīdzība un vismaz nedēļa laika, lai sagatavotu pieprasījumu un tiesai iesniegtu argumentus par labu tam, lai viņam tiktu piešķirtas tiesības palikt teritorijā līdz tiesiskās aizsardzības iznākumam; un
- b) saistībā ar 6. punktā minētā pieprasījuma izvērtēšanu tiesa izvērtē atbildīgās iestādes negatīvo lēmumu no faktiskā un juridiskā viedokļa.

Ja nav izpildīti a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi, piemēro 5. punktu.

8. Dalībvalstis ļauj pieteikuma iesniedzējam palikt to teritorijā, kamēr līdz 6. un 7. punktā paredzētās procedūras iznākumam, lai izlemtu, vai pieteikuma iesniedzējs var vai nevar palikt to teritorijā.

9. Šā panta 5., 6. un 7. punkts neskar Regulas (ES) Nr. 604/2013 26. pantu.

10. Dalībvalstis var noteikt termiņus tiesai saskaņā ar 1. punktu, lai izvērtētu atbildīgās iestādes lēmumu.

11. Dalībvalstis var valsts tiesību aktos arī noteikt nosacījumus, saskaņā ar kuriem var pieņemt, ka pieteikuma iesniedzējs ir nepārprotami atsaucis vai atteicies no savas tiesiskās aizsardzības saskaņā ar 1. punktu, kā arī procedūras noteikumus, kas ir jāievēro.

Papildus šīm vispārīgajām prasībām atsauce uz IVI ir iekļauta citos direktīvu noteikumos, t. i., attiecībā uz pierādīšanas prasībām (KD 4. panta 5. punkta c) apakšpunkts), drošu izcelsmes valstu noteikšanu (PPD 37. panta 3. punkts) un procedūrām starptautiskās aizsardzības atņemšanai (PPD 45. panta 2. punkta a) apakšpunkts).

Ņemot vērā nesenos mēģinājumus ES līmenī stiprināt un, pirmkārt un galvenokārt, saskaņot dalībvalstu praksi attiecībā uz noteikšanas kritēriju piemērošanu, tiks izskatīti pašreizējie priekšlikumi Eiropas Parlamenta un Padomes regulām, ar ko groza KD un PPD attiecībā uz IVI.

Iecerētās Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras (EUA) ⁽⁸⁷⁾ daudzie jaunie uzdevumi ietvers ziņojumu un citu dokumentu sagatavošanu un regulāru atjaunināšanu ES līmenī, kā arī dalībvalstu centienu koordinēšanu, lai iesaistītos kopīgas analīzes izstrādē par situāciju izcelsmes trešās valstīs (EUA regulas priekšlikuma 2. panta 1. punkta e) un f) apakšpunkts). Paredzams, ka aģentūra būs centrs, kas vāc attiecīgu uzticamu, precīzu un jaunāko izcelsmes valstu informāciju par personām, kas piesakās starptautiskai aizsardzībai. ⁽⁸⁸⁾ Tā arī izmantos visus attiecīgos informācijas avotus, pārvaldīs un turpinās izstrādāt portālu izcelsmes valstu informācijas vākšanai un izstrādās kopīgu formātu un kopīgu metodoloģiju, ieskaitot darba uzdevumus (EUA regulas priekšlikuma 8. pants). EUA regulas priekšlikuma 9. pants paredz IVI tīklu izveidi dalībvalstu starpā. Lai veicinātu novērtējuma kritēriju piemērošanas konvergenci, aģentūra koordinēs dalībvalstu centienus iesaistīties kopīgas analīzes izstrādē, kura sniegtu norādījumus par situāciju konkrētās izcelsmes valstīs. Neskarot dalībvalstu kompetenci lemt par individuāliem pieteikumiem, dalībvalstīm būs pienākums ņemt vērā kopīgo analīzi. Dalībvalstis reizi mēnesī iesniegs aģentūrai informāciju par lēmumiem, kas pieņemti par tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuru izcelsme ir trešās valstis, uz kurām attiecas kopīgā analīze (EUA regulas priekšlikuma 10. pants).

Tāpat arī priekšlikumā Kvalifikācijas regulai ⁽⁸⁹⁾ paredzēts, ka dalībvalstu iestādēm, izvērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumus vai pārskatot statusu, būtu īpaši jāņem vērā informācija, ziņojumi, kopējā analīze un norādījumi par situāciju izcelsmes valstīs, ko ES līmenī izstrādājusi aģentūra un IVI Eiropas tīkli saskaņā ar EUA regulas priekšlikuma 8. un 10. pantu (7. panta 3. punkts un 17. panta 2. punkta b) apakšpunkts) attiecībā uz alternatīvo aizsardzību; Kvalifikācijas regulas priekšlikuma 11. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 21. pants attiecībā uz alternatīvo aizsardzību).

Visbeidzot, priekšlikums regulai par kopīgo procedūru attiecas uz IVI izmantošanu un, lai panāktu turpmāku konvergenci, paredz, piemēram, ka atbildīgā iestāde, izskatot pieteikumu, ņem vērā visu saistīto, precīzo un aktuālo informāciju par situāciju pieteikuma iesniedzēja izcelsmes valstī, kā arī izcelsmes valsts informācijas kopējo analīzi, kas minēta priekšlikumā EUA Regulai (priekšlikuma Regulai par kopīgo procedūru 33. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts). Tiesām un tribunāliem, kas izskata pārsūdzības, ar atbildīgās iestādes, pieteikuma iesniedzēja vai cita veida starpniecību ir piekļuve vispārīgajai informācijai, kas minēta 33. panta 2. punkta b) apakšpunktā (priekšlikuma Regulai par kopīgo procedūru 53. panta 4. punkts).

⁽⁸⁷⁾ Skatīt Eiropas Komisija, *Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un par to, ka tiek atcelta Regula (ES) Nr. 439/2010, COM(2016) 271.*

⁽⁸⁸⁾ Skatīt priekšlikumu regulai par kopīgo procedūru: Eiropas Komisija, *Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES, COM(2016) 467.*

⁽⁸⁹⁾ Skatīt priekšlikumu Kvalifikācijas direktīvai: Eiropas Komisija, *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu, un ar ko veic grozījumus Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvā 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, COM (2016) 466.*

F pielikums. Judikatūras piemēri

Kontrolsarakstu izmantošanas metodes vislabāk var redzēt gadījumos, kad tiesas ir sniegušas norādījumus par vispārīgiem vai konkrētiem jautājumiem. Kā piemēru skatiet divus galvenos Francijas Valsts tiesas patvēruma tiesību jautājumos (CNDA) spriedumus.

Pārbaudes reti parādās sprieduma galīgajā projektā. Ja izmantojamo IVI tribunāls ir savācis *proprio motu*, ir netieši redzams, ka iepriekš ir pārbaudīta tās atbilstība iepriekšminētajiem kritērijiem.

Ja tiek pieņemts svarīgs spriedums, kurā izvērtē vispārējo situāciju valstī, lai izveidotu vienotu analīzes sistēmu pieteikumiem un pārsūdzībām, ko iesniedz attiecīgās valsts valstspiederīgie ("valsts norādījumu" lēmums), būs jāatsaucas uz dažādiem avotiem. Šajā piemērā CNDA⁽⁹⁰⁾ centusies noteikt vispārējo riska līmeni, kam pakļauti tamilu izcelsmes iedzīvotāji Šrilankā, Maithripala Siresena prezidentūras pašreizējā kontekstā (2016. gada decembrī). Konstatējot, ka izmantotie avoti ir brīvi pieejami sabiedrībai (IARLJ kontrolsaraksta 3. kritērijs⁽⁹¹⁾), tiesa tos uzskaitīja konkrētā secībā: ANO ziņojumi; valdības aģentūru ziņojumi; NVO ziņojumi.

ANO ziņojumi

Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padome

Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances on its mission to Sri Lanka, 2016. gada 8. jūlijs; *Promoting reconciliation, accountability and human rights in Sri Lanka*, 2016. gada 28. jūnijs; *Preliminary observations and recommendations of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman and degrading treatment or punishment on the official joint visit to Sri Lanka – 29 April to 7 May 2016*, 2016. gada 7. maijs.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomikas un sociālo lietu padome

Consideration of reports submitted by States parties under Articles 16 and 17 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights – Sri Lanka, 2016. gada 4. februāris.

Valdību aģentūras

ASV Valsts departaments

2015 report on international religious freedom – Sri Lanka, 2016. gada 10. augusts.

Country report on terrorism 2015 – Chapter 2 – Sri Lanka, 2016. gada 2. jūnijs.

Country report on human rights practices 2015 – Sri Lanka, 2016. gada 13. aprīlis.

AK Iekšlietu ministrija

Country information and guidance Sri Lanka: Tamil separatism, 2016. gada augusts.

Šveices Migrācijas valsts sekretariāts

Focus Sri Lanka, 2016. gada 5. jūlijs.

⁽⁹⁰⁾ CNDA GF 8 December 2016 Mme K. No 14027836 C+ (<http://www.cnda.fr/content/download/79455/742937/version/1/file/CNDA%20GF%208%20d%C3%A9cembre%202016%20Mme%20K.%20No%2014027836%20C%2B.pdf>).

⁽⁹¹⁾ IARLJ, *Judicial criteria for assessing country of origin information (COI): a checklist*, 2006 (https://www.iarlj.org/images/stories/working_parties/guidelines/judicial_Criteria_a_checklist_COI_2006.pdf).

NVO

Amnesty International, *Sri Lanka. Les victimes doivent être au cœur des initiatives en faveur de la justice, de la vérité et des réparations*, 2016. gada 29. augusts.

Amnesty International, *Amnesty international report 2015/16 – Sri Lanka*, 2016. gada 24. februāris.

Human Rights Watch, 'Sri Lanka', in *World report 2016*, 2016. gada 27. janvāris.

International Crisis Group, *Jumpstarting the reform process*, 2016. gada 18. maijs.

International Truth & Justice Project Sri Lanka, *Silenced: survivors of torture and sexual violence in 2015*, 2016. Gada janvāris.

Visi minētie ziņojumi attiecas uz šo tēmu (8. kritērijs) un attiecināmi sprieduma pieņemšanas brīdī (9. kritērijs). Tie visi nāk no avotiem ar vispārātzītu reputāciju (4. kritērijs) un apraksta cilvēktiesību situāciju valstī visaptveroši (8. kritērijs), taču no dažādām perspektīvām.

Jāuzsver, ka spriedumā nav neviena izvilkuma vai atsaucē uz ziņojumu faktisko saturu. Šo darbību var raksturot kā procesu, kurā patvēruma tiesnesis piesavina IVI un pauž savu izpratni par izmantotajiem materiāliem. Tas, ka tiek pārbaudīts materiāls, kas nāk no vairākiem dažādiem avotu veidiem, ļauj vēl vairāk kompensēt iespējamo trūkumu sekas attiecībā uz konkrētu IVI sastāvdaļu (kas jo īpaši saistīts ar 6. kritēriju).

Nesenā lietā ⁽⁹²⁾ *CNDA* lielā palāta apņēmas novērtēt to Nigērijas sieviešu vispārējo situāciju, kuras bija cilvēku tirdzniecības upuri. Tiesa šeit izvēlējās balstīties uz diviem ziņojumiem: *EASO* IVI 2015. gada ziņojumu *Nigērija – sieviešu seksuāla tirdzniecība* ⁽⁹³⁾ un *OFpra-CNDA* 2016. gada decembra ziņojumu par kopīgu faktu vākšanas misiju Nigērijā ⁽⁹⁴⁾. Spriedumā ir minēts arī ASV Valsts departamenta 2016. gada jūnija ziņojums par cilvēku tirdzniecību par Nigēriju ⁽⁹⁵⁾. Salīdzinājumā ar iepriekšējo lietu šeit minētie avoti ir daudz konkrētāki patvēruma jautājumi. *EASO* un *UNHCR* ir vienīgās struktūras, kas skaidri minētas kā valsts informācijas sniedzējas KD (pārstrādātās versijas) (8. panta 2. punktā) un PPD (pārstrādātās versijas) (10. panta 3. punkta b) apakšpunktā). Turklāt iepriekš minētais *EASO* ziņojums attiecas uz to pašu jautājumu, ko izskatīja *CNDA*.

2016. gada faktu vākšanas misijas Nigērijā mērķis bija savākt padziļinātu informāciju par konkrētiem jautājumiem saistībā ar Nigērijas starptautiskās aizsardzības pieteikumiem. Tādējādi tā materiālā piemērošanas joma ir plašāka nekā *EASO* ziņojums par ļoti konkrētiem tematiem, taču tā ir vienlīdz orientēta uz patvērumu.

Šajos divos piemēros minētie ziņojumi, neraugoties uz to rakstura un darbības jomas atšķirībām, tiek izmantoti ar vienu un to pašu mērķi, lai noteiktu vispārējo ietvaru, saskaņā ar kuru tiks izvērtēta starptautiskās aizsardzības nepieciešamība noteiktai pieteikumu iesniedzēju kategorijai.

⁽⁹²⁾ CNDA GF 30 March 2017 Mme F. No 16015058 R (<http://www.cnda.fr/content/download/96447/929953/version/2/file/CNDA%20GF%2030%20mars%202017%20Mme%20F.%20n%C2%B016015058%20R.pdf>).

⁽⁹³⁾ EASO, *EASO country of origin report – Nigeria – Sex trafficking of women*, 2015 (<https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/BZ0415678ENN.pdf>).

⁽⁹⁴⁾ OFpra-CNDA, *Rapport de mission en République fédérale du Nigeria du 9 au 21 septembre 2016* (https://www.ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/1612_nig_ffm_sp.pdf).

⁽⁹⁵⁾ US Department of State, 'Nigeria', in *Trafficking in persons report – June 2016* (<https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2016/258834.htm>). Citu pieeju līdzīgam jautājumam skatīt HD (trafficked women) Nigeria CG (2016) UKUT 454 (IAC) (<http://www.bailii.org/uk/cases/UKUT/IAC/2016/454.html>).

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem Europe Direct centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tiešsaistē (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

Pa tālruni vai rakstveidā

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni:
 - 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu),
 - pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696,
- izmantojot saziņas veidlapu: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_lv.

Kā atrast informāciju par ES

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā Europa (european-union.europa.eu).

ES publikācijas

ES publikācijas varat apskatīt vai pasūtīt vietnē op.europa.eu/lv/publications. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar Europe Direct vai tuvāko dokumentācijas centru (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1951. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

ES atvērtie dati

Portālā data.europa.eu ir piekļuve atvērtām datu kopām no ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Datus var bez maksas lejupielādēt un izmantot tiklab komerciāliem, kā nekomerciāliem mērķiem. Portālā ir arī bagātīga piekļuve datu kopām, kas nākušas no Eiropas valstīm.

Publikāciju birojs